

Proizvodnja slovenskih železarn v juliju

Velika odsotnost z dela zaradi letnih dopustov in izvedbe večjih načrtovanih popravil na proizvodnih napravah sta glavni značilnosti dela v mesecu juliju. Primerjava z istim mesecem v lanskem letu ni primerna, ker je bil lanski julij med najslabšimi meseci in je bilo treba zadrževati ali celo ustavljati proizvodnjo. Letos je naročil dovolj in bo težko pravočasno pokrivati sprejete obveznosti, ker se je zaostanek za planom zopet povečal.

Meseca junija smo dosegli doseg sploh največjo količino blagovne proizvodnje. V juliju dosežena blagovna proizvodnja je pa v letošnjem letu najnižja mesečna proizvodnja, ki je zopet poslabšala zbirno izvrševanje letnega plana z 97% ob koncu polletja na 95% konec julija.

Proizvodnja surovega železa je bila v juliju nekaj boljše in je po dveh izrazito slabih mesecih zlezla zopet nad 16.000 ton, predvsem po zaslugi elektro plavža železarn Štore, kjer so mesečni linearni plan izvršili s 106%. Zaradi podaljšanja popravila in zastojev na peči, ki so znašali skupno 32 ur, so izgubili še nekaj proizvodnje in bi bil rezultat lahko še boljši. Na jeseniških plavžih dajejo v vsip samo domačo rudo in del te jemljejo še iz zaloga na haldi, ki so revnejše po vsebini Fe. Stanje se bo izboljšalo septembra, ko

lahko pričakujemo dobave bogate železove rude, ki bo obogatila vsip visokih peči in dala pogoje za doseganje boljših proizvodnih rezultatov.

Do konca leta bi morala znašati poprečna mesečna proizvodnja 18.398 ton; česar skoraj ne moremo pričakovati, čeprav so bile v prejšnjih letih dosežene že tudi višje proizvodnje.

Proizvodnja jekla je zaostala 7% za linearnim mesečnim planom, predstavlja letos najslabšo mesečno proizvodnjo. Mesečni načrt so presegli edino ravenški jeklarji, in to s 101%.

Na Jesenicah so z zastojem 89 ur pri ASEA elektro peči zaradi predora jekla izgubili toliko proizvodnje, da je izvršitev 96% linearnega plana. Delo SM peči in popravila so bili razdeljeni tako da je proizvodnja SM jekla le 92% poprečno načrtovane mesečne proizvodnje. V železarni Štore je bila SM peč večji del v popravilu, saj je znašala proizvodnja le 238 ton. Pri elektro jeklu so praktično dosegli mesečno načrtovano količino. Zaradi skupne mesečne izvršitve plana 93% se je zbirni rezultat znižal z 98% v polletju na 97% konec meseca julija. Do kraja letošnjega leta bi morala znašati poprečna mesečna proizvodnja 70.523 ton surovega jekla. Zelo težka, vendar ne neuresničljiva naloga, ker je bila dosežena že tudi višja proizvodnja v več mesecih.

Kot je že v uvodu rečeno, je bila blagovna proizvodnja zelo slaba. V železarni Jesenice so izvršili 86%, v železarni Ravne 91% in v železarni Štore 79% poprečnega mesečnega načrta. Zaostanek za zbirnim načrtom znaša v železarnah 5% ali do konca leta bi morali izdelati mesečno po 66.663 ton robe za tržišče. Ker je bila v nekaterih mesecih v preteklih letih blagovna proizvodnja že tudi nad 61.000 ton, bi po razpoložljivih proizvodnih zmogljivostih dosežek okoli 67.000 ton ne smel biti nemogoč.

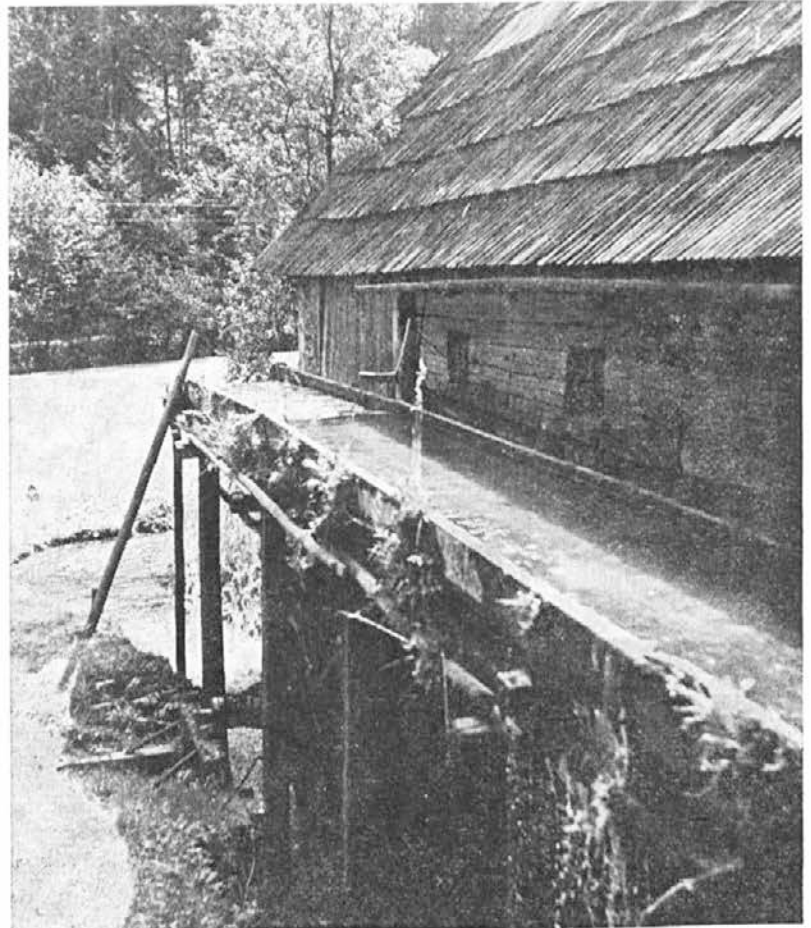
Problemov, ki naj bi opravičili slabo proizvodnjo, je veliko: odsotnost z dela, preveč okvar in zastojev, neustrezen asortiment naročil, težave zaradi pomanjkanja vložka itd. Vse naštetu poleg načrtovanih letnih remontov in kolektivnih dopustov seveda še znižuje že tako po operativnih planih nižje predvideno proizvodnjo.

Pri delovnih organizacijah predelovalcev žice smo že junija ugotavljali, da ni bila kaj prida proizvodnja. Julija je bila že za 281 ton slabša in znaša izvršitev mesečnega načrta samo 77%. Pri zbirnem načrtu so zdrknili s 93% izvrševanja plana na 90%. Plan so presegli edino v TOVILU, in sicer za 4%, v Plamenu je izvršitev 81%, v Verigi 65% in v Žični 84%. Problematika je domala enaka, kot jo navajajo železarne, s to razliko, da je posebej poudarjena težava oskrbovanja z vložkom poleg lastnih notranjih problemov. Predelovalci bi morali poprečno mesečno izdelati do konca leta po 3.704 ton izdelkov za dosego letnega plana. Vse preveč težav je z naročili predvsem izdelkov za izvoz in blagovno menjavo, da bi lahko resno računali s takšno proizvodnjo. Pri izvozu so železarne povečale zaostanek, saj so izvozile le 78% poprečno načrtovane mesečne količine in je količinski plan presegla samo železarna Štore s 110%. Vrednostni načrt je izvršen veliko bolje, saj so dosegli 96% plana in je železarna

Ravne, čeprav so količinsko izvršili le 93% plana, vrednostno presegla načrt celotno za 25%. Pri predelovalcih žice je vrednost in količinsko izvršen izvoz samo z 59%. Do konca leta bi morali mesečno izvoziti za vrednost 6.289.000 \$, česar ne bomo dosegli.

Podobni kot rezultati proizvodnje so tudi podatki o doseženi eksterni realizaciji. Mesečni načrt so presegli samo v Tovilu, v vseh drugih delovnih organizacijah so zaostali in so na Ravnah dosegli 96%, v Verigi 98% mesečnega plana vrednosti prodaje, pri vseh drugih so pa rezultati pod 90%. V zbirnem podatku se je rezultat znižal na nadaljnji odstotek in znaša izvršitev le še 89%. Samo izjemni uspehi proizvodnje v nadaljnjih petih mesecih ob pomoči korekture cen, ki je bila odobrena za proizvode črne metalurgije šele v tekočem mesecu, bi lahko pripeljali blizu planirane vrednosti prodaje v letnem gospodarskem načrtu.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Spomin na stare čase

IZ VSEBINE

- Osnovna načela disciplinskih postopkov
- Uresničevanje zakona o združenem delu
- Sindikat — zaščitnik delavčevih pravic
- Prvi šolski dnevi
- Obveščanje — tako ali drugačno
- Mnenja delavcev: Slovenščina v vsakdanji rabi
- Mačka miško, miš pšeničko ...
- Novosti v prometu
- Ni počitnic za KS Ravne
- Pri informiranju nismo na repu
- S knjižne police
- Rekreativna in šport
- Vračanje h gori

Izdaja odbor za informiranje in kulturno dejavnost Železarn Ravne

Ureja uredniški odbor: Alojz Janežič, Marjan Kolar, Frančiška Korošec, Ivanka Prisljan, Jože Sater

Odgovorni urednik: Marjan Kolar
Telefon 86 031, int. 304

Tiska CGP Mariborski tisk Maribor

Glasiilo je po 7. točki prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

(Nadaljevanje s 1. strani)

Rezultati dela v mesecu juliju so bili pod pričakovanji in slabši, kot so bili za izvršitev dani realni pogoji. Samo pet mesecev imamo še v letošnjem letu in še petega pol je že za nami. Podatki po sedmih mesecih so za izvršitev letnega plana proizvodnje in realizacije gospodarskega načrta v večini delovnih organizacij v SOZD Slo-

venske železarnе zaskrblijujoči in s tem tudi za skupno izvršitev. Samo izjemni naporji vseh dejavnikov, ki lahko vplivajo na proizvodne in poslovne rezultate, dajejo še upanje in možnosti za približanje postavljenim ciljem ter nalogam, če že ne izvršitvi gospodarskega načrta za letošnje leto.

Milan Marolt, dipl. inž.

Osnovna načela disciplinskih postopkov

Disciplinske postopke vodimo po določenih načelih, ki jih morajo poznati organ, ki vodi postopek, drugi udeleženci postopka in delavec. Neupoštevanje načel običajno vodi h kršitvam postopkov (in pravic), posledice pa so negativne.

Načela so določena z zakonom o združenem delu (predvsem po določbah členov 202, 203, 204 in drugih), in sicer poznamo naslednja: načelo akuzatornosti, načelo kontradiktornosti, načelo javnosti, načelo spoštovanja obrambe in zaslivanja, načelo ugotavljanja materialne resnice in proste presoje dokazov, načelo udeležbe sindikata v postopku, načelo ekonomičnosti in načelo dveh instanc (dveh stopenj).

Načelo akuzatornosti izhaja iz 202. člena zakona o združenem delu (nadalje ZZD), ki določa, da se disciplinski postopek začne na zahtevo določenega pristojnega organa (delavskega sveta, individualnega poslovodnega organa ali predsednika kolegijskega poslovodnega organa, organa samoupravne delavske kontrole, družbenega pravobranilca samoupravljanja ali sindikata in pristojnega organa družbenopolitične skupnosti). Drugi subjekti ne morejo začeti postopka, ampak lahko od pooblaščenih organov le zahtevajo uvedbo postopka (podaajo prijavo pristojnemu organu — npr. delavskemu svetu ali poslovodnemu organu).

Načelo kontradiktornosti zagotavlja delavcu, da se neposredno izjasni o dejstvih uvedbe postopka, da prisostvuje obravnavi in neposredno sodeluje in se seznanja z ugotovitvami ter se o

njih lahko izjasni. Zato se tudi mora delavcu izročiti zahtevek za uvedbo postopka ter vabilo za obravnavo. Če se delavec ne posluži pravic, ki izhajajo iz tega načela, nosi posledice sam (npr. noče se udeležiti pripravljalnega postopka).

Načelo javnosti disciplinskih postopkov je določeno v 1. odstavku 204. člena ZZD. Javnost je lahko izključena le, kadar se mora varovati vojaška, poslovna ali z zakonom predpisana tajnost. O izključitvi javnosti odloči disciplinska komisija.

Po določbi 2. odstavka 203. člena ZZD mora biti delavec pred disciplinsko komisijo zaslišan in mora mu biti omogočena obramba (načelo spoštovanja obrambe in zaslivanja). To pomeni ne samo, da delavec mora biti vabljen pred disciplinsko komisijo, ampak tudi to, da je pravočasno vabljen in da ima dovolj časa za pripravo zagovora in obrambe. Delavec se lahko zagovarja sam ali po zagovorniku oziroma pooblaščenju (prek sindikalne organizacije). Tudi v tem primeru veljajo pravila, da delavec sam nosi posledice, če se noče zagovarjati ali če se ne odzove vabilom. Če je delavcu omogočena obramba in pravilno vročeno vabilo, delavec pa se ne odzove, lahko obravnava poteka brez prisotnosti delavca.

Najzahtevnejše je vsekakor spoštovati in ravnati se po načelu ugotavljanja materialne resnice in proste presoje dokazov. Disciplinski organ je dolžan izvesti dokaze — sicer tudi na predlog — po lastni presoji in na podlagi proste presoje in dokaza-

nih dejstev ugotoviti materialno resnico. Komisija sama odloča o tem, kaj smatra za dokazano, in obratno. V nobenem primeru pa delavec ne odgovarja za kršitve, ki mu niso dokazane. Upošteva-joč to načelo mora komisija na objektivni način presoditi delavčevo krivdo in njegovo odgovornost, upoštevajoč pri tem vse oteževalne in olajševalne okoliščine.

Po načelu ekonomičnosti se morajo disciplinski postopki voditi hitro, s čim manj stroškov, upoštevajoč pri tem tudi izgubo delovnega časa za vse udeležence postopka. Roki morajo biti primerni, stroški postopka pa se ne beležijo.

Iz več določb ZZD izhaja, da sindikat neposredno sodeluje v vseh fazah disciplinskega postopka. Sindikat je tako neposredno seznanjen in ima močan vpliv pri varstvu pravic delavca na eni strani, obenem pa dobi vpliv in vpogled v izvrševanje odgovornosti delavca.

Ker so vsi postopki dvostopenjski, to omogoča ponovno presojo krivde in odgovornosti delavca. Po ponovni presoji pa delavec uživa sodno varstvo pri sodišču združenega dela.

Če poznamo načela, je tudi prav povedati nekaj besed o samem vodenju postopka. Pri tem razlikujemo več faz, in sicer predvsem naslednje: pripravljalni postopek, razprava pred disciplinskim organom, odločanje o krivdi in odgovornosti in izrekanje ukrepov ter postopek varstva pravic delavca.

Pripravljalni postopek se vodi z namenom, da se zadeva pripra-

vi za disciplinsko komisijo. S samoupravnim splošnim aktom se določi, kdo je pooblaščen voditi pripravljalni postopek ter kakšne so pravice in dolžnosti tega organa. V pripravljalnem postopku se oceni zahtevek za uvedbo postopka, pribavljajo se dokazila, izvedejo zaslivanja in opravljajo še druga dejanja. O pripravljalnem postopku se nujno vodi zapisnik.

Druga faza postopka je najbolj obširna, ker gre za samo disciplinsko obravnavo, presojo dokazov, ugotavljanje krivde, odgovornosti in izrekanja ukrepov. Na obravnavi se vodi zapisnik, o izreku ukrepa pa se mora delavcu izročiti pismeni odpravek o odločitvi.

S splošnim samoupravnim aktom je določeno, v kakšnem roku lahko delavec zahteva — z ugovorom — varstvo svojih pravic. Organ, ki odloča o delavčevem ugovoru, lahko ali potrdi odločitev disciplinske komisije, spremeni njeno odločitev, razveljavi odločitev in zadevo vrne v ponovno odločanje.

Kot je znano, bomo v naših temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih sprejemali pravilnik o odgovornosti delavcev. Poleg nekaterih drugih določb materialne narave bodo v tem pravilniku predvsem določbe, ki konkretizirajo zgoraj opisana načela, in so pravila disciplinskih postopkov. Ta pravilnik mora biti sprejet še v letošnjem letu. Ob tej priložnosti se bomo še seznanili s podrobnostmi vodenja disciplinskih postopkov.

r. l.

Uresničevanje zakona o združenem delu

Z delom je pričela komisija za uresničevanje zakona o združenem delu. Na seji dne 18. avgusta 1977 je komisija z namenom, da zagotovi kontinuirano delo na vseh področjih samoupravnega delovanja v tozdih in delovnih skupnostih, imenovala podkomisije. Podkomisije kot delovna telesa delujejo v okviru komisije in so skupaj z ustreznimi strokovnimi službami nosilec nalog pri urejanju samoupravnih odnosov na posameznih področjih.

Oblikovane so naslednje podkomisije:

1. podkomisija za družbeno-ekonomske odnose v sestavi: Janez Žnidar, predsednik, in člani: Jože Žunec, Jože Potočnik, Ivica Žnidar, Tončka Ločičnik, Maks Pešl, Anton Kamenik, Darinka Štimnikar in Koloman Vrečič;

2. podkomisija za finančno poslovanje v sestavi: Edo Javornik, predsednik, in člani: Jože Borštner, Anton Rutar, Lenka Burjak, Romana Zavodnik, Drago Kerbev, Ferdo Gnamuš in Alojz Knez;

3. podkomisija za področje OD v sestavi: Rudi Lepej, predsednik, in člani: Filip Rožanc, Jože Bukovec, Peter Prikeržnik, Herbert Gigerl, Anton Maklin, Dušan Vodeb, Štefan Matvoz in Slavko Strmčnik;

4. podkomisija za področje razporejanja čistega dohodka v sestavi: Vinko Trafela, predsednik, in člani: Filip Rožanc, Dušan Miler, Janez Pačnik, Tončka Ločičnik, Darinka Kranjc, Danijel Praprotnik in Jože Matiz;

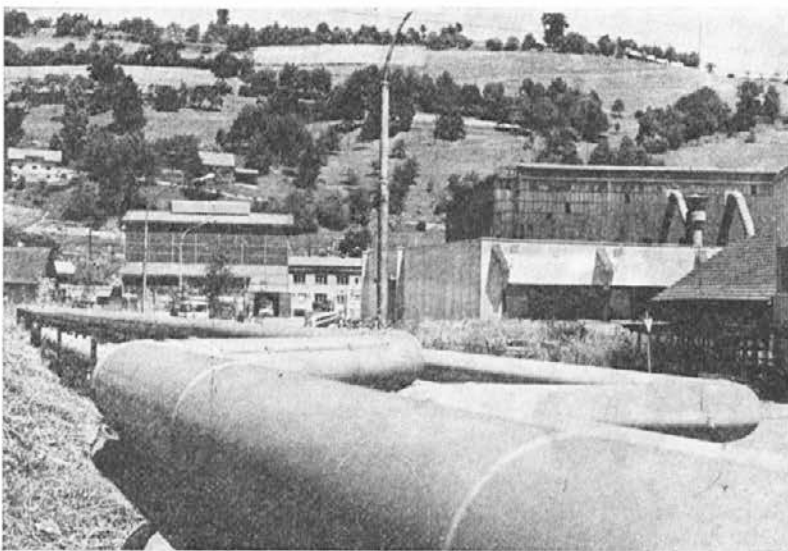
5. podkomisija za področje delovnih razmerij v sestavi: Anton Polanc, predsednik, in člani: Milan Zafošnik, Sonja Slemnik, Edo Kričej, Drago Mežner, Štefan Vovk, Stanko Kovačič in Jože Sedelšak;

6. podkomisija za področje varstva dela in okolja v sestavi: Sead Karadža, predsednik, in člani: Milan Praznik, Maks Urnaut, Vlado Rac, Janez Perman, Ivan Hrastnik, Stanko Rihter, Franc Čegovnik in Franc Marolt;

7. podkomisija za področje družbene samozaščite v sestavi: Franc Tušek, predsednik, in člani: Rajko Jelenko, Konrad Bežjak, Franc Sisernik, Mitja Šipek, Roman Kogelnik in Vlado Vališer;

8. podkomisija za področje stanovanjskih razmerij v sestavi: Alojz Janežič, predsednik, in člani: Marija Pristovnik, Jože Homan, Erik Sirk, Jože Dornik, Alfonz Polajner, Milan Tušek in Anton Kolmančič;

9. podkomisija za delovanje samoupravnih organov v sestavi: Rudi Lenassi, predsednik, in

Ožilje železarnе

člani: Janko Dežman, Marjan Kolar, Alenka Pikalo, Milan Božinovski, Ivan Vušnik in Drago Pečnik.

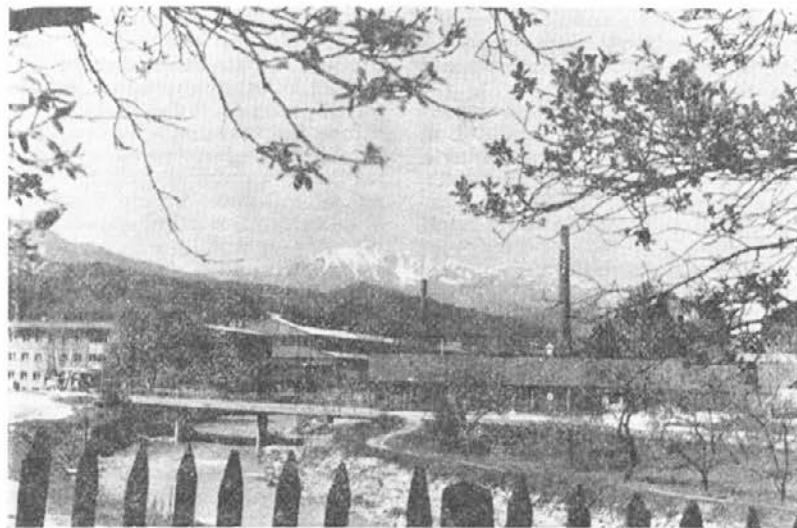
Podkomisije so dolžne, da takoj sestavijo plane aktivnosti, ki bodo služili kot osnova plana komisije za uresničevanje zakona o združenem delu. Pri planu pa bo komisija upoštevala prioriteto aktivnosti, ki sledi iz rokov, postavljenih tako z zakonom in temeljnimi splošnimi samoupravnimi akti tozgov in delovnih skupnosti.

Pri tem ugotavljamo, da komisija le nadaljuje delo bivše ko-

misije za uresničevanje ustave in da smo pri delu že prešli v drugo fazo, ker smo že izvedli samoupravno reorganizacijo in že referendumsko sprejeli temeljne splošne samoupravne akte. Glede nadaljnje ureditve samoupravne zakonodaje pa ugotavljamo, da so nekateri delovni osnutki že pripravljeni ali pa se pripravljajo.

Na isti seji je komisija obravnavala še nekatera politična vprašanja s področja organizacije in predlagala ustrezne rešitve.

r. l.

Panorama čez plot

NAŠ INTERVJU:

SINDIKAT – ZAŠČITNIK DELAVČEVH PRAVIC

Obiskali smo Ivana Pungartnika, sekretarja občinskega sveta zveze sindikatov Ravne na Koroškem. Namen je bil izvedeti, kaj je najbolj aktualno pri delu sveta sindikatov v Mežiški dolini v času letnega odmora.

Tudi mi sindikati v času dopustov ne moremo izvajati določenih nalog, kot bi jih sicer morali. V tem času so skoraj vsi predsedniki osnovnih organizacij sindikata na letnem oddihu. Kljub temu pa imamo nekaj akcij, ki jih izvajamo skozi vse leto. Predvsem je to skrb za pravilen razvoj samoupravljanja. Temeljne organizacije združenega dela usklajujejo samoupravne akte z zakonom o združenem delu in prav tu moramo biti sindikati vselej prisotni, da se določene naloge izvajajo v določenem času. Druga takšna akcija pa je postopek evidentiranja novih možnih kandidatov za bodoče volitve, ki bodo leta 1978. Evidentiranje smo pričeli izvajati že marca. Moram pa reči, da ga nekatere osnovne organizacije še do danes niso končale. Morale pa ga bodo končali v prvih dneh septembra, saj so pred nami že drugi postopki predpriprav na volitve.

»Katera aktualna vprašanja sedaj rešujejo sindikati?«

»V prvi vrsti je prav gotovo dograjevanje samoupravnega sistema. V zadnjih letih se je politika sindikatov bistveno spremenila, saj prehajamo od klasične zaščite delavcev v TOZD predvsem v preventivno zaščito. To se pravi, da se z vsemi silami zavzemamo za to, da bodo samoupravni akti v OZD prirejeni tako, da je delavcu zagotovljena zaščita na delovnem mestu, in da so mu sodobno zagotovljene vse pravice, ki izhajajo iz dela. Vendar pa to še ne pomeni, da bo vsak delavec te pravice v polni meri lahko tudi uporabljal, saj je še vse preveč primerov, kjer nekateri posamezniki krojijo protizakonito svojo politiko do samoupravljanja in do svojih sodelavcev. Tako moramo sindikati tudi večkrat posredovati, da posamezen delavec lahko doseže tisto svojo pravico, ki mu jo zagotavlja zakon o združenem delu.«

»Tovariš sekretar, v enem od prejšnjih intervjujev za Fužinar nam je eden od predsednikov osnovne organizacije sindikata

odgovoril na vprašanje, ali je znotraj sindikatov še prisotno forumsko delo, ki ga danes ni več. Kaj o tem menite vi?«

»Dejansko moram reči tudi jaz, da tega ni, vsaj ne v taki meri, da bi to področje lahko bilo zaskrbljujoče. Pri tem pa je potrebno upoštevati, kaj je za koga forumsko delo. Mogoče je to pri posameznih trenutnih odločitvah še prisotno, vendar pa o kakršnikoli samostojni odločitvi posameznikov se mora o tem seznaniti tudi predsedstvo. Pri formiranju politike in pri programih aktivnosti posameznih organizacij sindikata sodeluje vedno več delegatov, tako da o kakšnem posebnem forumskem delu skoraj ne bi mogli govoriti.«

Ivan Pungartnik

»K vam prihajajo dnevno delavci — člani sindikata po razne nasvete in pomoč. Kaj storite v takšnih primerih?«

»Res k nam na občinski svet zveze sindikatov prihajajo delavci iskati različne oblike pomoči. Tako npr. v zvezi s kršitvijo njihovih samoupravnih pravic kot tudi z raznimi drugimi problemi. V takih primerih, kolikor ugotovimo, da so bile delavcu dejansko kršene samoupravne pravice, imamo organizirano pravno pomoč, tako da lahko delavca zastopamo tudi na sodiščih. Drug problem, zaradi

katerega prihajajo delavci k nam, je v zadnjem času precej pereč. Gre namreč za vse pogostejše uveljavljanje pravic do stanovanja. Tu je treba povedati, da v posameznih osnovnih organizacijah sindikatov niso storili dovolj, da bi se takšni in podobni problemi reševali sprotno in pravilno. Jasno nam mora biti, da občinski svet ne more posredovati v takšnih primerih direktno, ampak je potrebno bitko za pravičnejše odnose pri dodeljevanju stanovanj izboriti v TOZD s pomočjo samoupravnih aktov in pravilnikov.«

»Kakšen pa je program aktivnosti sindikatov za jesensko obdobje?«

»Poleg nalog rednega letnega delovnega načrta občinskega sveta zveze sindikatov smo na zadnji seji predsedstva sprejeli program aktivnosti, ki zajema naloge, nastale med letom in jih v začetku leta nismo mogli predvideti. Tako bomo na prvi plenarni seji občinskega sveta obravnavali tudi očno o uresničevanju zakona o združenem delu in polletne gospodarske rezultate v organizacijah

združenega dela. Moram pa reči, da se izteka že tudi rok razprave o štirih republiških zakonih. Tako bomo že septembra organizirali javne in specializirane razprave po osnovnih organizacijah sindikatov. Na ta način bomo poskušali dobiti pripombe na določila, ki jih vsebujejo posamezni republiški zakoni.

Pri tem pa gre prav gotovo pohvaliti samoiniciativo v železarni Ravne, kjer je plan za izvedbo teh javnih razprav že izdelan in sprejet. Občinski svet zveze sindikatov je že v prejšnjih obdobjih razpravljaval oziroma organiziral več podobnih razprav. Vendar pa ugotavljamo, da je včasih kaj rada problematična udeležba na razpravah. Mnenja smo, da bi delavci morali biti bolj zainteresirani za take in podobne javne razprave, in da bi na njih morali bolj aktivno sodelovati. Poleg nalog, ki sem jih naštel, je še vrsta drugih. Upam, da jih bomo s pomočjo osnovnih organizacij do konca letošnjega leta tudi uspešno izvedli.«

F. Rotar

PRVI ŠOLSKE DNEVI

Kako se raznežijo prve dni septembra novinarji časnikov in TV! Vrste šolarčkov zmeraj posnamejo v besedi in sliki, koše dobrih nauk nasujejo, malo tudi ponergajo na račun nekaterih nedotiskanih učbenikov ter omenijo, kako drago stane starše oprema takegale malega učenjaka; dva — in trikratna vsota za tiste »starokopitne« roditelje, ki so si privoščili toliko šoloobveznih otrok.

Ta zapis se ne bo zgledoval po omenjenih vzorcih. Ne bo ne pocukran ne pridigarški, prej obratno. Če namreč verjamemo, da je vsak otrok osebnost, ki ga lahko sicer marsičesa naučimo in navadimo, ne moremo pa ga z nobenimi doslej znanimi vzgojnimi sredstvi spremeniti v njegovem bistvu, ni prav nobenega razloga, zakaj s temi našimi malimi osebnostmi ne bi sedli za mizo in se pogovorili o načinu dela v novem šolskem letu.

Zakaj že zdaj, zakaj ne šele ob prvi redovalni konferenci, ko že padajo cvetki? Zakaj ne celo šele tik pred zaključevanjem ocen

tam nekje maja — junija 1978? Vprašanja sama vsebujejo tudi odgovore: zato, ker je takrat že precej pozno. Tudi zato, ker bodisi doma našega cvekarja ostro kaznujemo, bodisi ker se gremo na šolo kregat z učitelji. V obeh primerih se obnašamo jezasto, razburjeno, zato neredko tudi krivično.

Kako pa se poprečen šolar obnaša prve dni v novem šolskem letu? Nič drugače kot mi odrasli, ko se vrnemo z dopusta: prve dni smo še čisto počitniški, naš delovni učinek se le počasi normalizira. Zdaj si pa predstavljajmo razliko: odrasli smo, torej ljudje z vso odgovornostjo in pametjo. Pa tudi samo štirinajst, dvajset dni smo bili odsotni z dela. Kako težak mora torej biti prehod od dvomesečne počitniške brezskrbnosti v redno šolsko delo otrokom, ki niso ne odrasli ne še zelo pametni, kar zadeva odgovornost.

Stara šolska navada je tudi, da učitelji prve tedne ponavljajo snov prejšnjega leta. — Kakšna nova priložnost torej, da se počitnice potegnemo prav v jesen,

češ »saj to tako znam!« V resnici pa je ponavljanje seveda postavljane temeljev, na katerih naj zraste novo znanje.

Neredko so torej vzroki za kasnejše slabe ocene, za živčnost in jezo prav v teh prvih šolskih dnevih, v prvem mesecu pouka. Kaj storiti, da ne bi prišlo do vsakoletnega ping-ponga med starši in šolo:

»Šola mora otroka vsega naučiti sama!«

»Starši morajo skrbeti za otrokovo delo in red!« — pri katerem ima otrok vlogo žogice?

Edina razumna pot je sodelovanje staršev z učitelji ter že omenjeni tovariški dogovor med starši in otroki. Pri tem je dobro vedeti, da imamo statistično dokazano poprečno nadarjene otroke. Praksa pa kaže, da žal učni uspehi ne ustrezajo talentu.

Bolj kot kakršnakoli druga se mi zdi na Ravnah učinkovita primerjava učenja s športom. Če namreč pri nas zares priznavamo kateri izvedelovni dejavnosti kak smisel, potem ga zanesljivo telesni kulturi in športu.

Poglejmo torej, kaj bi dosegli naši namiznoteniški igralci, plavalci, smučarji itn., če bi trenirali toliko časa na dan, kolikor ga porabi poprečen šolar za učenje. Najbrž zelo malo. Naredimo v mislih majhen korak naprej in se vprašamo: ali nam torej razvijaja-

nja otrokovega razuma ni toliko mar kot njegovega telesnega napredka? In to kljub dejstvu, da si človek s svojo pametjo vse življenje služi kruh, športne kariere pa so zelo kratkoročna stvar? Razosoden človek to težko verjame, vprašanje pa kljub temu prav zoprno ostane odprto.

Pa nadaljujmo. Trenerji običajno hitro ugotovijo telesne značilnosti oziroma pomanjkljivosti otrok ter jim potem skušajo odpraviti šibkosti. Vprašanje: ali nismo starši prvi, ki bi morali vsaj tako dobro poznati duševne in razumske sposobnosti otrok, kot trenerji telesne?

Zato se je verjetno z otroki treba pomeniti o delovnih navadah, o vsakdanjem, čeprav morda krajšem, intenzivnem učenju. Ker če verjamemo direktorju Klančniku, je za dobro delo v železarni potrebna kondicija, če to isto vemo za šport, mirne duše verjamemo, da je kondicija potrebna tudi pri uspešnem učenju.

Kako si bomo potem »trenerske« posle delili z učitelji, je že drugo, mnogo lažje poglavje. Prvo in najvažnejše je, da verjamemo, kako moramo v učno-vzgojnem procesu sodelovati že kar od začetka šolskega leta naprej.

Dobrih rezultatov bomo potem na koncu vsi enako veselili.

Marjan Kolar

Obveščanje — tako ali drugačno

Pobuda za ta prispevek, to razmišljanje o informiranju, so mnenja bralcev: »Kako nas informira naše glasilo« in prispevek »Informativni fužinar v prvem polletju 1977« iz prejšnje številke Fužinarja. Sicer pa je bilo o malo čem zadnja leta toliko povedanega in natisnjenega kot o obveščanju. Ta osnova samoupravnemu odločanju dobiva jasnejšo obliko šele po letih poizkušanj in nesporno izraženih hotenj. Doseženi so tudi vidni rezultati, če jih hočemo videti, seveda.

Razgibana samoupravna stvarnost nujno zahteva izpopolnjevanje starih in uvajanje novih, učinkovitejših oblik obveščanja. Učinkovitost oziroma neučinkovitost pa je težko merljiva in zelo relativen pojem. Šele daljše časovno obdobje nam omogoči kolikor toliko objektivno sodbo.

Informacij preveč, informacij premalo, preskope, preobširne,

premalo poljudne, premalo celovite, preveč poenostavljene, nepregledne in mogoče še kakšne. Pa načini zbiranja, obdelave, posredovanja in sugestije za uporabo. Tako je na vseh ravneh, ne samo v delovni organizaciji. Tudi občinski indok centri so padli v vodo in na srečo ne znajo plavati. Kljub temu je to znamenje, da so hotenja. Če pa v celoti ne uspejo, ne sme upasti pripravljenost za delo vnaprej.

No, če se dotaknem omenjenih intervjujev iz prejšnje številke Fužinarja, so si mnenja delavcev v glavnem enotna v dvojnem: da bi morali neprimerno več in celoviteje poročati o dogajanjih v temeljnih organizacijah in da bi bilo treba realno razmišljati o tedenskem glasilu. K temu najbrž ni kaj reči. Ostalih vprašanj, o katerih je bil govor, pa se tu ne bi dotaknil.

Sicer pa menim, da gre pri teh intervjujih za delno zgrešen pri-

stop, ki krni celovitost učinka obdelane tematike. O enem informacijskem mediju, o eni obliki informiranja namreč ne moremo smotno razpravljati, če nimamo jasne predstave, kakšno in kolikšno vlogo igra ali naj bi igral posamezen informacijski medij v celotnem kompleksu. Kakšna je vloga informativnega glasila, obvestil, razglasne postaje, objavljanja na oglasnih deskah in podobno. Tu gre za načelo smotnosti in doslednosti. Zato bi bilo verjetno pravilneje, da bi posameznega delavca vprašali: Kako smo informirani in kakšna je pri tem vloga Informativnega fužinarja?

Verjetno si, kar je sicer objektivno, podoba nekega bodočega popolnejšega Fužinarja vsak po svoje predstavlja, in to vsak po svoje nekoliko zgrešeno. Nesporno pa je, da bo v bližnji prihodnosti doživel tako vsebinske kot oblikovne spremembe. Te spremembe nikakor ne bodo trenutne in ne preveč radikalne, saj revolucij ta generacija ni navajena delati, bodo pa.

Primer novosti, ki bo na vsebino skoraj sigurno močno vplivala: načrtuje se izdajanje poročevalca s funkcijo nekakšnega »internega uradnega lista železarn«. V njem je sprotno, po potrebi tedensko ali kakor koli že, objavljali vse sklepe, stališča in druge odločitve samoupravnih organov, mogoče celo sklepe družbenopolitičnih organizacij in podobno. Razen sklepov bi lahko objavljali še interne oglase, pomembnejša obvestila in mogoče še kaj. Tega »poročevalca« ne bi pošiljali nikomur izven železarn, temveč po presoji v zadostnem številu v temeljne organizacije in delovne skupnosti.

Doba objavljanja sklepov samoupravnih organov v Informativnem fužinarju bi s tem dokončno minila. Tudi mnoge druge aktualne informacije bi šle mimo njega. Skratka; ko bo sklep o izdajanju takšnega poročevalca sprejet, bo treba o obnovljenem konceptu Informativnega fužinarja resno razmisliti.

Področje informiranja moramo po sprejetem programu akcij za uresničevanje ustave in zakona o združenem delu v železarni samoupravno formirati še letos. Splošni akt o informiranju mora zaobseči vse vidike in načine informiranja, od neposrednega, ustnega na sestankih samoupravnih delovnih skupin in sestankih samoupravnih organov, prek oglasnih desk, razglasne postaje, interne glasila in podobno. Pisana informacija pa bo verjetno slej ko prej zadržala pomembno vlogo. Problematika našega internega glasila bo morala biti v njem še zlasti dosledno obdelana.

Doslej imamo o informiranju delavcev nasploh samo precej načelne določbe v statutih in samoupravnih sporazumih. Samo izdajanje Informativnega fužinarja pa ima konkretnjšo podlago v zakonsko obveznem splošnem aktu, ki ureja samo tako imenovano temeljno vsebinsko zasnovo glasila.

Primerna normativna ureditev vprašanj informiranja ni samo neljuba formalnost, temveč zlasti osnova za zagotovitev virov informiranja in načinov pridobivanja informacij. Splošni akt

sam po sebi sicer še ne prinese nič novega, razen obveznosti o njegovi dosledni izpolnitvi.

Če se vrnemo k Informativnemu fužinarju, je treba poudariti še, da se je nedavno formiral nov uredniški odbor, ki bo verjetno imel kaj delati. Morda bo ena od njegovih prvih nalog skupaj z urednikom poiskati nove poti in načine za pridobitev in primerno usposobitev poročevalcev o dogajanjih iz posameznih TOZD. Verjetno bo treba na novo oblikovati in aktivirati tudi programski svet, ki je pred časom že bil formiran, vendar ni zavežev.

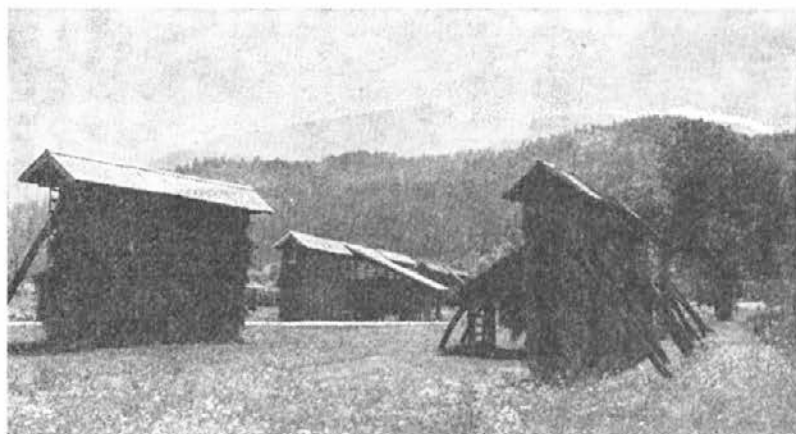
Mogoče še nekaj misli v zvezi z analizo »Informativni fužinar v prvem polletju leta 1977«. Pohvalno je, da je sploh izdelana. Sistematično analitično spremljanje bi verjetno po preteku daljšega časovnega razdobja le dalo določnejšo sliko, zakaj le skozi opazovanje trenda razvoja lahko pridemo do najbolj točnih ugotovitev dejanskega stanja, napredka ali stagnacije v določnem obdobju.

Sicer se avtor analize ni mogel izogniti tudi nekaterih subjektivnih ocen, s katerimi bi se najbrž dalo polemizirati, vendar so dobromerne in polemika torej odpade. Nakazanih pa je več vprašanj, ki silijo k razmišljanju. Na primer: zakaj je očitno pomanjkanje uvodnikov in komentarjev? Delno je seveda res, da je pisanje teh sestavkov težje in bolj odgovorno. Zahteva tudi neprimerno več časa kot pisanje poročil, kjer običajno povzemamo druge vire. Za oblikovanje poglavljenega komentarja ali drugega pretehtanega prispevka čisto porabimo nekaj ur, višina honorarja pa je znana. Iz samega idealizma pa se prej ko slej naveličamo pisati tehtne in polemične misli, ki imajo za avtorja včasih tudi neprijetne posledice. Če smo že pri honorarjih, lahko trdim, da njihova dosedanja višina morebitne dopisnike ali direktno odbija, tiste, ki iz kakršnih koli vzrokov vztrajajo, pa direktno sili v kvantiteto ali pa jim vsaj jemlje moralno, da bi se trudili pisati kvalitetno, v kratkem jedrnatem slogu.

Končno je potrebno pri tem omeniti mogoče tudi to, da med tistimi, ki pišejo in objavljajo v internem glasilu, ni niti enega novinarja. Tudi stopnja izobraževanja in dopolnilnega izobraževanja v tej smeri je zelo različna. Morda bomo nekoč dobili poklicnega novinarja, vendar s tem še ne bo vse rešeno. Osebo mislim, da bi v interesu delovne organizacije trenutno več pomenilo določeno število primerno usposobljenih in motiviranih dopisnikov iz tozodov. Zavedam pa se, da pot do njih ni lahka.

Kljub temu bi bilo v sedanjih situaciji mogoče smotno in prav, da bi urednik glasila objektivno kritično ocenil pisanje sedanjih stalnih dopisnikov; opozoril vsaj na najbolj grobe napake, ki jih delamo, brez strahu, da bi bil kdo užaljen in potem sploh ne bi hotel več pisati. Objektivna in konstruktivna kritika in samokritika mora biti vedno dobrodošla, še zlasti pa, ko gre za tako pomembna vprašanja, kot je obveščanje, ki je zagotovljena temeljna pravica vseh delovnih ljudi.

J. Dežman

Slovenski motiv

MNENJA DELAVCEV:

Slovenščina v vsakdanji rabi

Vse več je tistih, ki nastopajo v javnosti, ker tako zahteva samoupravni sistem. Bodisi, da gre za govorjeno ali pisano besedo, v vsakem primeru je mnogo povedanega s preveč besedami, ki dostikrat niso odraz naših misli, pač pa so nekakšna zmes vsemogočih domišljij, da se končno včasih neki tekst ali govor sprevrže v grdo spako, ki je videti kot cirkuška arena, ali najbolj nemogoča barvna kombinacija. To ni nikomur v čast, še manj pa za rabo.

Vsemu, kar hočemo ohraniti, moramo posvetiti mero skrbi, pa naj bo to neznatnost ali kaj tako pomembnega, kot je jezik. Kaže, da smo tega le preveč zanemarili, zato bo v ta namen letošnjo jesen posvetovanje v republiškem meritu, na katerem bodo strokovnjaki analizirali problematiko slovenskega jezika.

Fužinar je v nekaj prejšnjih številkah priobčil članke »Kakšno slovenščino pišemo« kot napotilo za uporabo lepe slovenščine ali kot roganje vsej tisti nesmiselni kozmetiki, s katero »lepotečimo« preproste besede v vsakdanjiku.

Jezik pa je seveda last vseh in zato naj tudi skrb zanj ne bo omejena na nekaj posameznikov. Prosili smo torej nekaj naših delavcev, naj odgovorijo na naslednja vprašanja:

V šoli se je bilo treba na pamet naguliti tisto o besedni čistosti, primernosti, jadrnatosti, natančnosti. Ali pisci, ki jih beremo vsak dan, to upoštevajo? Izhajajoč iz tega ne moremo mimo jezikovne osveščenosti, zato vprašanje: ali nam je vseh jezik naših samoupravnih sporazumov, resolucij, sklepov, Dela, TV, ipd.? Toliko govorimo o onesnaženem okolju, da o tem že moramo razmišljati, če že ne ukrepamo. Pa vzemimo za prisposodo jezik; ali se zdi, da je ta čistejši od zasvitanega okolja? In končno je spoznavanje temeljnega pomena za medčloveške odnose. Če pa v ta namen uporabimo npr. takle jezik: »v megalomanski stihiji individualov je totalizirajoča praksa vfonija...«, je to v skladu z resnico o živosti jezika in je zato to kvalitetna sprememba? Na ta vprašanja so odgovarjali takole:

Herbert Gigerl, ekonomist — delovna skupnost za gospodarjenje:

»Pisci leposlovja v glavnem upoštevajo pravila lepega knjižnega jezika. Manj dosledni so publicisti, precej skromen pa je naš poslovni jezik. Na tem področju izstopajo predvsem razni samoupravni sporazumi, ki s svojo »pravniško slovenščino« vsebino zameglijo, namesto da bi bili čim jasnejši. Pri tem me posebej moti brezosebna raba. Ali ne bi mogli napisati namesto: se predlaga — predlagamo ali se sprejme — sprejememo, se združuje — združujemo ipd., saj to so vendar naši sporazumi.

Jezikovno osveščen je lahko vsakdo, ki ljubi svojo materino besedo in živi z njo. Pisana besede

Herbert Gigerl

da mora biti v lepi knjižni slovenščini, v pogovornem jeziku pa nas ne bi smelo biti sram lastnega dialekta; mislim, da je naš koroški zelo zvenec.

Jezik glede onesnaženosti danes ni dosti na boljšem kot naše okolje, le da smo se pri prvem že zbudili, jezik pa na našo zaščito še čaka. Upajmo, da ne bo prepozno. Živost jezika bi naj bila odraz hitrega in elastičnega vključevanja novih izrazov kot nadomestil za številne tujke, ki se vsiljujejo v naš vsakdanji jezik. V računalništvu je ta problem zelo pereč. Izredno hiter vzpon te veje je v kratkem času prinesel množico novih strokovnih izrazov in le redke med njimi so pravočasno poslovenili, preden se je zasidrala tujka.

Stanko Kotnik, knjigovodja — delovna skupnost za finance in računovodstvo:

»Da pisci ne upoštevajo pravil o jeziku, se kaže v načinu njihovega izražanja, bodisi zaradi površnosti ali neznanja. Marsikdo se

Stanko Kotnik

pa tudi ne potrudi za čistost jezika in misli bolj na vsebino.

Z jezikom naših samoupravnih sporazumov se ne moremo pohvaliti. Najbrž so strokovno pretehtani, vendar za širšo rabo — delovne ljudi — premalo razumljivi. Vsekakor so sklepi delavskih svetov bližji delovnemu človeku, ker nismo toliko obremenjeni s strokovnimi izrazi in tujkami, problematična pa je njihova uglajenost in stilistična obdelava, zato torej ni bistvene razlike med nečednostjo okolja in jezika.

Čeprav je naš jezik živ in so s tem dane možnosti za raznotere novosti, si megalomanskih posegov nikakor ne smemo dovoliti. Raje pobrskajmo po spominu in obelodanimo besede, ki smo jih že domala pozabili, ljudstvo pa jih še nosi v sebi.

Blaž Mak, vratar — delovna skupnost kadrovske splošnih zadev:

»Prav je, da se v šolah učijo v jeziku, njegovih pravilih, saj vsak, ki osvoji te osnovne pojme, potem lahko sledi tisku in literaturi. Pisci pa danes uporabljajo izumetničene besede, vso navliki, ki je menda moderna, a moderno nerazumljiva in to bi morali upoštevati, saj mnogi ne razumejo vseh tistih tujih besed.

Zdi se, da časniki ponujajo toliko različne bere, da vsak najde kaj zase. Za razna gradiva pa menim, da vsebujejo toliko kompliciranih izrazov in so povrh tega še suhoparna, da ne dosežejo namena.

Vsak narod čisti svoj jezik, se izogiba neprimernim izrazom, ki so nadomestljivi z lepimi doma-

Blaž Mak

čimi. Videti pa je, da je pri nas čistost jezika le še cilj književnikov in slavistov. Veliko je vredno, če kdo zna povedati stvari na kratko, razumljivo in jasno. Toda nekateri se pač zelo trudijo jezik očrtniti, kolikor se da.

Maruša Ugovšek, fotograf — TOZD raziskave in razvoj:

»Vsebinsko časnikov nam nudi neki poseben stil, ki ni v skladu s tistim, kar so nas učili v šolah. Zdi se, da je pisec sam sebi imeniten in ironija je v tem, da je tako tudi z bralcem, ki se dela bolj umnega, kot je, da ne sebi ne drugim ne prizna, kako stvari sploh ne razume.

NA ROBU:

MAČKA MIŠKO,
MIS PŠENIČKO...

Vrabi že čivkajo resnico, da Slovenci ne maramo pa ne maramo v t. i. »proizvodne« poklice, se pravi, nočemo študirati za tehnike in inženirje, ampak se trmasto odločamo za ekonomijo, komercialno, pravo itn. Prednost torej dajemo lažjemu, čistejšemu, varnejšemu delu.

Kako to sploh ni ne dobro ne pametno, je bilo prav tako že mnogokrat razloženo. Usmerjeno izobraževanje npr. nastaja le zato, da bi čimprej dosegli razumno ravnotežje med »proizvodnimi« in »neproizvodnimi« poklici. Tudi študentska politika služi istemu namenu.

Pa so bili vsi gospodarski izračuni ter politični pozivi vsaj zaenkrat še hob ob steno. Letošnji vpisi v višje in visoke šole namreč kažejo, da so se predvsem tisti, ki bodo študirali ob delu, odločili spet v prid »neproizvodnih« poklicev.

Da pa bi bila podoba jasnejša (ali morda obratno), so rezultati raziskave o priljubljenosti posameznih predmetov med učenci v osnovnih šolah (dr. Jože Širec v Sodobni pedagogiki) pokazali naslednje: tehnični pouk spada med nepriljubljene!

Lepa reč! Če so torej korenine že tako globoko, kako potem realno pričakovati, da bo z leti ljubezen do tehnike rasla sama od sebe?

Predvsem pa: zakaj je tako? Zavod SRS je ugotovil, da je lani manjkalo po šolah okoli 300 delavnic za tehnično vzgojo, od 434 do lani diplomiranih učiteljev tega predmeta pa jih je polovica odšla iz prosvete.

Seveda se zavod SRS za šolstvo trudi čimprej popraviti stanje. Nobenega dvoma tudi ni, da bo ob podpori družbenopolitičnih organizacij v tem uspel. Eno pa je gotovo — hitre te poprave ne bodo. Najprej bo namreč treba najti denar za nove delavnice z vso opremo, potem bo treba navdušiti maturante za študij tehnične vzgoje. Ob sedanjih primerjavah OD inženirjev in predmetnih učiteljev si bo najbrž treba izmisliti zelo tehtne razloge, zakaj naj se mlad človek odloči za precej slabše plačan poklic.

Ker pa se »priljubljenosti« na povelje ne da doseči kar tako, bo torej treba spremeniti še miselnost otrok in staršev. To pa bo morda najbolj dolgotrajen proces od vseh naštetih. Upajmo le, da ne tako dolg, da bi se vsa ta veriga vzrokov in posledic vlekla v nedogled po vzorcu narodne pesmi, ki je posodila naslov za ta sestavek!

Marjan Kolar

O jezikovni osveščenosti sploh ne moremo govoriti pri takem načinu pisanja, saj si pišočji prav prizadevajo uporabiti čimveč nerazumljivih besed. Tega pa ni mogoče razumeti drugače kot ignoriranje našega jezika. Delo, TV in vsa druga sredstva obveščanja so namenjena javnosti, torej nam vsem in zato ni razloga za odvečno kompliciranje, ki mu delavci pravijo: 'Samo zato je tako napisano, da mi ne razumemo!' Le redki so, ki s svojim pisanjem dokazujejo, kako to ni res.

Jezik samoupravnih sporazumov, sklepov, resolucij itd. bi moral biti tak, da bi ga razumeli vsi, od nekvalificiranega pa do tistega z visokošolsko izobrazbo. Za to poplavo frazarjenja in tujk pa si res ne upam trditi, da je razumljiva. Komu je torej to potrebno?

Vsi ti moderni izrazi, puhle fraze, spačenke, kalki (kalk je dobeseden prevod npr.: germanizem — držati govor; slovensko — imeti govor, govoriti; op. pisca članka) so podobni naši Meži, ki se, noseča človeško nesnago, samo še gabi. Naša krivda pa je v pasivnosti. Nobenega odpora ne kažemo proti takemu siromašenju jezika. Tako na sestankihraje dremamo, namesto da bi govorniku povedali, kaj smo in v katerem jeziku govorimo.

Onstran meje zasramujejo naš jezik, ga žalijo, mu ne priznajo kulturnosti, mi pa s tem, kar delamo, kakor bi na tihem hoteli dokazati, da je to celo res. Opazam, da izmed vseh jugoslovanskih narodov uporabljamo mi

Adi Cigler

tako da ne pride na vrsto npr. Splošni tehniški slovar, po katerem bi sramežljiv, manj samozavesten pisec z veseljem segel.

Postajamo 'osveščeni' in 'podkovani' pisci in govorniki. Zakaj? 'Besede kličejo, zgledi mičejo!'

Pa ne pozabimo: naša materinščina je živ jezik glagolov.

Strokovne članke pišejo strokovnjaki za strokovnjake. Le zakaj bi vsi segali po njih, bili bi preveč pametni. Sklepi DS so zanimivi, če jih tudi dosledno uresničujemo. Večkrat pa jim manjka blagovžvočnosti, lepote in klenosti. 'Varujmo naše okolje!' Tako smo sklenili in o tem veliko pišemo. Nekaj smo storili, a je še vedno preveč besed. Enako je tudi z jezikom.

Radi smo 'učeni' s slovarjem v roki. Zakaj bi drugi razumeli tisto, česar še mi ne razumemo. Nanizal sem nekaj odgovorov na postavljena vprašanja. V železarni je prisotno hotenje za lepo slovensko besedo, pa tudi 'nemarnosti' ne manjka in jo moramo odpraviti.

Jezikovna osveščenost je istovetna z narodno. Ene brez druge ni! Ali bi še bili mi danes Slovenci, če ne bi bilo Trubarja, Dalmatina, Slomška, Prešerna, Gregorčiča, Cankarja in še drugih velikih slovenskih mož, ki so ljubili materinščino, jo izpovedovali, torej bili Slovenci in bili zato tudi zaničevani, preganjani? Naši vzorniki so, ki jih moramo venomer spoštovati in posnemati.

Zlatka Strgar

Novosti v prometu

Komisija za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri izvršnem svetu skupščine občine Ravne je na zadnji seji obravnavala novosti v prometu, ki so se začele izvajati s 1. 6. 1977. Sprejet je bil sklep, da je treba obvestiti o nastalih novostih čim širši krog občanov in s tem namenom objavljamo naslednje:

VOZNIKI KOLES Z MOTORJEM!

Skupščina SRS je sprejela v letu 1975 zakon o varnosti cestnega prometa (Uradni list SRS, številka 24/75), ki je začel veljati 19. 11. 1975, z izjemo 61. člena, ki je začel veljati 19. 11. 1976 oziroma eno leto po uveljavitvi zakona.

Miličniki na območju SR Slovenije niso ukrepali zoper udeležence v prometu, ki so kršili ta člen takoj po njegovi uveljavitvi zaradi določenih objektivnih tehničnih razlogov. Ta člen pa so začeli dosledno izvajati s 1. 6. 1977. 61. člen omenjenega zakona določa, da delovni stroj, motokultivator in kolo z motorjem sme voziti v cestnem prometu, kdor ima potrjeno o znanju predpisov o varnosti cestnega prometa ali voznik, ki ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih oziroma kmetijskih traktorjev.

Kršilca tega določila bodo miličniki predlagali v postopek o prekršku zaradi kršitve 18. točke 125. člena omenjenega zakona, ki določa denarno kazen v višini od 100 do 500 din ali zaporno kazen do 30 dni.

Kolo z motorjem sme voziti tista oseba, ki je dopolnila 14 let in ima potrjeno o znanju predpisov o varnosti cestnega prometa ali voznik, ki ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih

vozil oziroma kmetijskih traktorjev.

Na kolesu z motorjem ni dovoljeno voziti otrok do sedem let starosti, če nima za to posebej prirejenega sedeža (36. člen ZVCP). Na prtljažniku je prepovedano voziti osebe.

Kaj razumemo z izrazom »kolo z motorjem«?

V sedmem členu 23. točke zakona o temeljnih varnosti cestnega prometa (Uradni list SFRJ, številka 17/74) je določeno, da je to vozilo na motorni pogon z dvema ali tremi kolesi, pri katerem delovna prostornina motorja ne presega 50 cm³ in na ravni cesti ne more razviti večje hitrosti od 50 km/h (pony ekspres, APN-4 itd.), ki niso podvržena registraciji.

KOLESARJI

Po 30. členu zakona o varnosti cestnega prometa je določeno, da se smejo otroci, stari od 7 do 14 let, voziti s kolesom samostojno le, če posedujejo kolesarsko izkaznico, ki jo naj imajo vedno pri sebi, kadar se vozijo s kolesom. Mlajši otroci od 7 let ter otroci od 7 do 14 let, ki še ne posedujejo kolesarske izkaznice, se smejo voziti po javnih cestah le v spremstvu starejših. Otroci, stari od 7 do 14 let, se lahko usposobijo za vožnjo s kolesom v šolah ali v drugih vzgojno izobraževalnih ustanovah in po uspešnem opravljenem preizkusu dobijo »kolesarsko izkaznico«.

Opozarjamo starše ali skrbnike otrok, starih do 7 let oziroma do 14 let, ki nimajo kolesarskih izkaznic in bodo dovolili vožnjo le tem, da se lahko starše ali skrbnike kaznuje z denarno kaznijo 100 do 500 din ali z zapornom do 30 dni (125/10. člen ZVCP).

VOZNIJA TER EVIDENTIRANJE KMETIJSKIH TRAKTORJEV IN PRIKLOPNIKOV

Kmetijski traktor v javnem cestnem prometu sme voziti, kdor ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo kmetijskih traktorjev, ali veljavno vozniško dovoljenje B ali višje kategorije za voznike motornih vozil. Vozniško dovoljenje za vožnjo kmetijskih traktorjev pa lahko dobi vsakdo, ki je star 15 let in je opravil vozniški izpit za vožnjo s kmetijskim traktorjem (60. člen ZVCP).

V javnem cestnem prometu se sme voziti samo evidentiran kmetijski traktor in evidentiran traktorski priklopnik (95. člen ZVCP). V tem smislu so zavezani evidentiranju tudi majhni traktorji, kot so: TOMO VIKOVIČ BJELOVAR, TIGRE, ČESKAM MOTOKOV, PASSCVALI, GUDBROD in podobni.

Za kmetijske traktorje so predpisi omilili postopek za evidentiranje, saj samo prvo evidentiranje in spremembe, ki nastanejo na traktorju in lastništvu, opravlja občinski upravni organ. Veljavnost prometnega dovoljenja podaljšujejo na tehničnem pregledu s pogojem, da je pred podaljšanjem plačana cestnina. Tehnični pregled opravlja krajevna skupnost na Prevaljah. Od 8. 4. 1975 velja občinski odlok, ki oprošča plačevanja cestnine za kmetijske traktorje in priklopnike občanov, ki se bavijo s kmetijsko dejavnostjo.

Registrske tablice se pravilno nameščajo zadaj na traktorju.

Delovni stroj sme voziti, kdor je dopolnil 18 let starosti in ima potrjeno o znanju predpisov o varnosti cestnega prometa (78. člen ZVCP).

OPRAVLJANJE OGLEDOV KRAJEV PROMETNIH NEZGOD

V 46. členu ZVCP je določeno, da pooblaščen uradna oseba organa javne varnosti mora oditi na kraj prometne nezgode, če je obveščena, da je v njej kdo izgubil življenje ali bil telesno poškodovan ali če je nastala večja materialna škoda. Miličniki so do 1. 6. 1977 opravljali vse ogled krajev prometnih nezgod tudi z manjšo materialno škodo, od 1. 6. 1977 dalje pa bodo opravljali ogled samo po 46. členu omenjenega zakona.

V 44. členu ZVCP je določeno, da so si neposredni udeleženci prometne nezgode, pri kateri je nastala le manjša materialna škoda, dolžni pokazati listine o istovetnosti (vozniška dovoljenja, osebne izkaznice, potne listine), vozniki motornih vozil pa tudi potrdilo o obveznem zavarovanju. Kdor bo kršil to določilo, bodo miličniki zoper njega podali predlog sodniku za prekrške. Za tako kršitev je zagrožena denarna kazen 100 do 500 din ali zaporna kazen do 30 dni (čl. 125/17 ZVCP).

Neposredni udeleženci prometne nezgode morajo takoj odstraniti vozila s ceste in si izmenjati podatke. Kdor ne bo odstranil vozila in drugih predmetov, ki ovirajo promet oziroma ogrožajo ostale udeležence v prometu, bodo miličniki zoper njega podali predlog za uvedbo postopka o prekršku po 45. členu v zvezi s 5. točko 124. člena ZVCP, kjer je zagrožena denarna kazen od 200 do 1000 dinarjev ali zaporna kazen do

Maruša Ugovšek

največ tujk. Nekoč je moralo veljati, da je slovenščina jezik hlapcev, zdaj pa mu znova nižamo raven, ko vendar ni treba veliko: vzemimo kdaj v roke Cankarja ali Prešerna, da bomo videli, kako lepo se da v našem jeziku izražati!*

Adi Cigler, ravnatelj delovne skupnosti kadrovske splošnih zadev:

»Radi pozabljam na pravila materinščine, ki smo se jih morali NAUČITI. Zato beremo pa tudi pišemo tako, kot znamo — po posluhu... Samozavestni smo, saj nam je marsikaj dovoljeno. Tiskarne tiskajo, so prezaposlene,

dveh mesecev, vozniku motornega vozila ali kmetijskega traktorja pa se sme izreči varstveni ukrep odvzema vozniškega dovoljenja od treh mesecev do enega leta, če so s tem ogrozili druge udeležence v prometu.

Miličniki bodo opravili ogled tiste prometne nezgode z materialno škodo, v kateri bo na oškodovančevem vozilu nad 20.000 din materialne škode. Kadar bo voznik povzročil prometno nezgodo zaradi tega, ker še ni opravil vozniškega izpita, vozil pod vplivom alkohola ali nepravilno prehitel, bodo miličniki zoper njega podali predlog za uvedbo postopka zaradi teh kršitev, ne pa zaradi povzročitve prometne nezgode, kjer je nastala manjša materialna škoda.

Kadar bodo vozniki udeleženci v prometni nezgodi z manjšo materialno škodo (do 20.000 din), naj takoj izpolnijo obrazec »poročilo o prometni nezgodi«, ki ga lahko dobijo pri zastopniku zavarovalnice. Zavarovalnica bo na podlagi poročila o prometni nezgodi po

hitrem postopku ugotovila krivdo in oškodovancu izplačana materialne stroške.

Prosimo občane, da naj po nepotrebnem ne kličejo miličnikov zaradi prometnih nezgod z manjšo materialno škodo, temveč si izmenjajo podatke o voznikih in vozilih ter takoj vozilo odstranijo s ceste, da ne bodo po nepotrebnem ovirali in ogrozili drugih udeležencev v prometu.

Miličnike naj pokličejo le v primeru, ko vozniki ne bodo hoteli nuditi podatkov o sebi ali bodo s kraja prometne nezgode takoj odpeljali. V takem primeru si morajo zabeležiti registrsko številko, znamko avtomobila in takoj obvestiti krajevno pristojno postajo milice.

Ravne na Koroškem, 1. 8. 1977

Komisija za preventivo
in vzgojo v cestnem
prometu
skupščine občine
Ravne na Koroškem

Suha roba je še zmeraj zanimiva

(bivši komunalni sklad). Ta skupnost je zadolžena med drugim za urejevanje zelenic, skratka za celotno hortikulturno ureditev naselja. Seveda k temu spada tudi izgradnja otroških igrišč in parkirnih prostorov, ki jih v naselju manjka. Tako ni v tem naselju, ki je skoraj do polovice že dograjeno, niti enega otroškega igrišča (vsaj začasnega). Tudi zaradi pomankanja parkirnih prostorov je med stanovalci že prišlo do sporov. Tamkajšnji prebivalci prav dobro vedo, da je samoupravna komunalna interesna skupnost na zahodnem delu Javornika, kjer je gradnja končana, že lepo uredila nasade raznega grmičevja. Prav tako so v tem naselju že tudi asfaltirali ceste in pločnike. Glede

čiščenja cest na Javorniku naj povem, da jih je zaradi gradbišča zelo težko čistiti. Kljub temu naši komunalni delavci občasno gredo na Javornik in ga očistijo.

Ob koncu razgovora nam je Ivan Globočnik še povedal, da pravzaprav na Ravnah pripravljajo seznam vseh stanovanjskih blokov, ki so bili zgrajeni v zadnjih desetih letih, a še nimajo hišnih števil. Tako bodo pri krajevni skupnosti do konca letošnjega leta dopolnilno oštevilčili vse hiše na območju KS, vključno z novim naseljem v Kotljah. Prav tako pa pri KS Ravne že tudi gredo h koncu postopki evidentiranja novih možnih kandidatov za volitve leta 1978.

F. Rotar

IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI:

Ni počitnic za KS Ravne

V eni od številnih ravenskih ulic smo srečali Ivana Globočnika, tajnika krajevne skupnosti, ter ga kar »na terenu« poprosili za kratak klepet. Predvsem nas je zanimalo, kakšno delovno vzdušje je pri njih v času letnih dopustov in pri kateri vprašanju rešujejo.

»Pri nas na krajevni skupnosti ni letnega oddiha. Vse naloge, ki so bile zastavljene, se morajo izvajati sproti in v določenih rokih. Tako smo imeli zadnje dni precej vročih razprav okrog razdelitve solidarnostnih stanovanj na Javorniku. Seveda pa je pri tem morala naša krajevna stanovanjska komisija delati zelo objektivno, saj se je morala držati določil pravilnika o pogojih in točkovnem sistemu za razdelitev solidarnostnih stanovanj.«

»Ali so bile pri tem kakšne težave?«

»Predvsem smo se pri razdelitvi stanovanj srečevali s težavami samo zaradi tega, ker je bilo stanovanj samo 15. Druga težava je bila v tem, kar nam je dokazala tudi dolgoletna praksa na tem področju, da namreč pravilnik ne ustreza najbolj, saj ne omogoča, da bi lahko dobil največje število možnih točk tisti, ki stanovanje res najbolj potrebuje. Kaj hočem s tem povedati? Predvsem to, da imamo danes na Ravnah precej mladih družin, ki živijo v nemogočih stanovanjskih razmerah. Te družine pa ne morejo zbrati potrebnega števila točk, ki potem tudi odtehtajo odločitev komisije za dodelitev stanovanja. Mislim, da bo nujno potrebno (saj nas praksa sili v to), da se pravilnik in točkovni sistem spremenita oziroma uredita tako, da bodo dobili stanovanje tisti, ki jih najbolj potrebujejo. Leta zaposlitve in bivanja zakoncev prosilca pa naj bi igrala podrejeno vlogo, ne pa odločilne. Sedaj smo tik pred vseživljivo 15 solidarnostnih stanovanj na Javorniku. S tem bodo rešeni stanovanjske stiske en upokoje-

nec, tri matere samohranilke in enajst mladih družin.«

»S pomočjo ankete, ki je bila narejena med delavci Železarnice, smo zvedeli, da krajanje Raven niso preveč zadovoljni z informiranjem, ki naj bi ga zagotavljala krajevna skupnost. Kaj o tem menite vi?«

»Naša dolgoletna praksa je bila, da smo vsako leto dali v tisk 3000 izvodov informacije o delu in programu KS za preteklo in za tekoče leto. Številne pohvale krajanov so dokazale, da je takšna informacija dosegla svoj namen. Moram pa reči, da letos žal te informacije nismo izdali. Vzrok je bil v tem, da praktično do junija nismo vedeli, s kakšnimi denarnimi sredstvi bomo v tem letu na krajevni skupnosti razpolagali oziroma jih zbrali. Zato smo zelo pozni tudi s sestavo programov in izvrševanjem zadanih nalog. Mislim, da je to glavni vzrok. Sklenili smo, da glede na letne dopustniške mesece nima smisla proti jeseni izdajati takšne informacije. Tu je res vzel oziroma odprto vprašanje, kako naj bodo potem naši krajanje obveščeni o delu svoje krajevne skupnosti. Posebno pa še, kar je praksa pokazala, da krajanje na zbere ne hodijo radi. Pri vsem tem pa menim, da naš krajan ima možnost biti informiran o vsem, kar se dogaja na KS, seveda, če to res želi?«

»Zadnje čase je na Javorniku slišati precej pritožb stanovalcev, češ da krajevna skupnost ne čisti in ne ureja njihovega naselja.«

»Mislim, da kritika ni naslovljena na pravi naslov, saj je vsem znano, da je nova stanovanjska soseska Javornik še v izgradnji. In prav zaradi tega ob številnih in večjih gradnjah ni mogoče vzdrževati reda tako, kot bi ga sicer lahko. Moram pa reči, da je celotno komunalno ureditev Javornika odgovorna samoupravna komunalna interesna skupnost

Pri informiranju nismo na repu

Z določbami zakona o združenem delu o obveščanju delavcev (3. poglavje, četrti del) se nadaljujejo prizadevanja naše družbe za zgraditev sistema obveščanja na tisti stopnji, ki bo ustrezala današnjemu razvoju produkcijskih odnosov. Vloga delovnih ljudi v združenem delu je neposredno odvisna od njihove seznanjenosti s problemi. Ta seznanjenost je rezultat tako obveščanja v širši skupnosti kot v OZD, kjer delavec dela. Večkrat doslej je bilo že ugotovljeno, da se delavec le kot dobro obveščen član skupnosti lahko uveljavlja kot pravi samoupravljalec, da lahko izraža svoje interese in sodeluje pri odločanju.

Obveščanje mora biti redno, pravočasno, resnično, popolno ter po vsebini dostopno. Biti mora torej predvsem tudi redno, kot je pač redno tudi odločanje, prisotno v vsakem času in prostoru. Pravočasnost je zahteva, ki se je pojavljala pred katerimkoli obveščanjem v vseh dobah. Staro prakso, da se obvešča le o dogodkih iz preteklosti, pa je glede na funkcijo obveščanja treba prekiniti in redno z obveščanjem delavce pripravljati tudi na odločitve, ki jih bodo ti sprejemali v bodoče.

Katerih oblik obveščanja se danes poslužujejo v nekaterih orga-

nizacijah? O tem je bilo precej povedanega na poletnem seminarju v Piranu, ki je obravnaval informiranje v organizacijah združenega dela in ki sem se ga udeležil. Danes je še precej delovnih organizacij, ki kljub celi vrsti sredstev za dobro informiranje teh ne izkoriščajo, kot bi jih lahko. Znano je, da je najbolj preprost način obveščanja prek oglasne deske, pa z najrazličnejšimi bilteni, stenski časopisi, glasili itn. Zadnje čase se zelo uspešno uveljavlja moderna radijska (razglasna) postaja. Seveda moramo pri vsem tem spoznati, da ne more biti obveščanje enako v delovni organizaciji z nekaj zaposlenimi in v sestavljeni organizaciji združenega dela z več tisoč delavci.

Na seminarju sem med drugim tudi zvedel, da je danes v Sloveniji precej delovnih organizacij, ki še niso poskrbele za obveščanje svojih delavcev. Sicer pa je po zadnjih podatkih v Sloveniji prijavljenih prek 600 glasil organizacij združenega dela, ki izhajajo redno ali samo občasno.

Le malo organizacij združenega dela izdaja svoje tovarniško glasilo točno ob določenih datumih. Tako npr. glasilo Slovenija ceste izhaja samo občasno. Prav tako je tudi še z nekaterimi drugimi.

Zakaj tako? sem se vprašal. Odgovor je preprost: danes ima le malokatera delovna organizacija za urejanje glasila poklicnega urednika. Prav tu pa je tudi glavni vzrok netočnega izhajanja glasila, saj, kot so mi povedali kolegi, ki se tako ali drugače bavijo z informiranjem, morajo svoja glasila urejati poleg svojega vsakdanjega dela.

Seveda pa sem na številna vprašanja, ki so mi jih postavljali drugi, moral odgovarjati tudi jaz. Predvsem jih je zanimalo, kako imamo urejeno informiranje v železarni Ravne. S seboj sem imel tudi nekaj izvodov našega glasila. Ne smete me napak razumeti, če bom zapisal, da naše glasilo poz-

najo že v precej delovnih organizacijah. Tako so mi nekateri povedali, da ga berejo redno z velikim zanimanjem. Marsikateri pa me je tudi vprašal, kako nam sploh uspeva pri takšni kadrovski zasedbi tako redno izdajati glasilo.

Ob koncu naj zapišem, da sem šele na seminarju lahko spoznal, kako so informirani drugje. Mislim, da smo vendarle pri nas na področju pravočasne, redne, resnične in popolne obveščeni kar precej naredili. Seveda pa s tem ni rečeno, da je naše informiranje že »super.« Naloga nas vseh zaposlenih je, da bomo v bodoče s pomočjo modernih medijev obveščanje še izpopolnili.

F. R.

S KNJIŽNE POLICE

Domača dela

Franc Šetine, Iztok Winkler, Moralnopolitična in druga merila kadrovske politike v visokem šolstvu; ČZP Komunist, Lj., 28 str. 18 din.

V brošurici avtorja utemeljuje ta reformo visokega šolstva kot sestavni del družbene preobrazbe in s tem v zvezi predlagata merila kadrovske politike, med drugim družbeno zavest kot enakopraven element.

Miha Ribičič, Temelji delegatskega sistema; ČZP Komunist, Lj., 68 str. 35 din.

V prvem delu knjižice navaja avtor Marxovo in Engelsovo oceno odnosa med zakonodajo in izvršilno funkcijo v meščanski družbi, v drugem delu pa razpravlja o delegatskem sistemu.

Vida Tomšič, Vloga in delo komunistov v krajevni skupnosti; ČZP Komunist, Lj., 64 str. 35 din.

Vsebina je razdeljena na pet tematskih skupin, v katerih avtorica obravnava krajevno skupnost po zvezni in republiških ustavah, družbene procese KS, probleme preobrazbe družine in družbeni položaj žena ter nazadnje mark-sizem.

Cakič, Grabovšek, Štular, Mala šola osebne nege, priročnik, MK Lj., 160 str. 118 din.

Vse bolj cenjena so domača zdravila in z njimi vred tudi tista, ki premorejo k lepoti. Knjiga pa ponuja prav tako nasvete. Sestavljena je iz treh delov: Zeliščne maske, Mala šola osebne nege ter Urejanja skozi stoletja. Vsekakor bo dobrodošla lepim in manj lepim.

PREVODI

Alessandro Manzoni, Zaročenca I/II; roman, Lj., CZ 1977.

Roman je doživel priznanje takoj po objavi (1842), ostal pa je tudi poglavitno delo italijanske romantike in še več, tudi kot temelj novega italijanskega pripovedništva ter kot zgled moči in izbrušenosti italijanskega jezika.

Norma Klein, Sončni žarek; roman. Murska Sobota, Prekmurska založba, 207 str.

Pričevanje o tesnobnem pričakovanju smrti, ubrano na podoben struno kot svoj čas Segalova »Ljubezenska zgodba«, bo bržkone našla številne bralce.

Max Frisch, Montauk; roman. DZS Lj., 140 str. 130 din.

Pripoved v marsičem presega doslej znana dela tega pisatelja. Pripoveduje o posamezniku, ki išče svoje samouresničevanje, o trpljenju med ljubeznijo in smrtjo, o izpolnitvi in razočaranju,

hrepenenju in obupu. Knjiga je napisana skopo in zgoščeno, hkrati pa natančno in jedrnat, nazorno in živo.

Ive Mihovilovič, Ustaški kralj; DZS Lj., 60 din.

V živo napisanem spisu posreduje avtor predvsem za mlajše bralce čas Neodvisne države Hrvatske, za katero pravi, da je bila tragikomična tvorba mednarodnega in domačega ustaštva.

Tibor Mlende, Od pomoči do rekolonizacije; DZS Lj., 286 str. 150 din.

Zamisel o človekoljubni pomoči se je rodila takoj po vojni, toda v praksi se je kmalu izrodila. Danes ima pojem »pomoč« povsem drugačen prizvok kot nekoč. V razmislek so dani podatki, koliko stane ta pomoč, kdo komu pomaga in zakaj.

(Po knjigi 77, Knjižnem trgu v Delu ter Knjižni panorami DZS)

NESREČE PRI DELU V AVGUSTU

Zdravko Lesjak, centralna delavnica — med odvijanjem jeklene vrvi z bobna ga je vrv stisnila za prste desne roke.

Anton Štaudeker, centralna delavnica — na brusilnem stroju je po končanem brušenju konusa pri povratnem hođu konjička z ročico zadel v vrtečo se brusilno ploščo, pri čemer je ročico odrgalo in mu jo vrglo v čelo.

Jožica Pečnik, TOZD elektrotehniške storitve — na cesti pred topilnico ji je noga klecnila, tako da je padla in si pri tem poškodovala koleno desne noge.

Miran Franc, elektrotehniške storitve — pri sekanju privarjene železne cevi v stebri stiskalnice s pomočjo sekača ga je ob udarcu s kladovom sekač stisnil ob železno steno za sredinec leve roke.

Pavel Štekl, TOZD strojno-gradbena vzdrževanje — pri popravilu vrtalnega stroja se je med demontažo vklopnega mehanizma indeks zataknil, pri izbijanju tega pa si je delavec poškodoval dlan desne roke.

Jože Lojen, kalilnica — pri predstavljanju obešalnika z žerjavom ga je kavelj stisnil za prst ob obešalnik.

Andrej Stradovnik, pnevmatični stroji — pri vrtanju varovalnega zatika za pnevmatično kladivo se je odlomil del spiralnega svedra in se mu zapičil v desno roko.

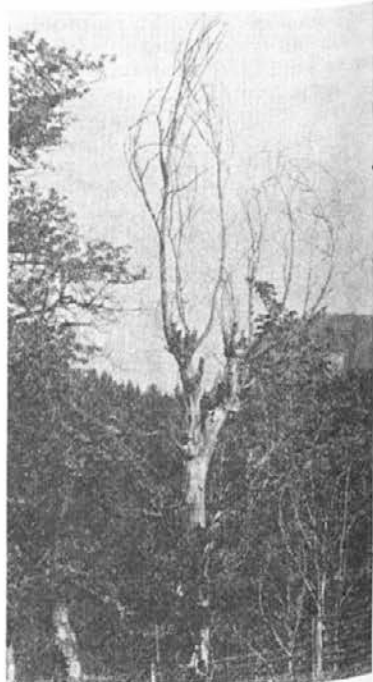
Križan Šimič, kovačnica — pri kovanju osmerokotnega profila mu je izbilo sekiro iz rok, pri čemer mu je poškodovalo desno roko.

Filip Obretan, valjarna — pri zamenjavi signiranih števil mu je gredica poškodovala III. in IV. prst, tako da so ju morali amputirati.

Avgust Krajnc, jeklolivarna — pri zapenjanju zaboja z žerjavno verigo ga je ta udarila po zatilju.

Jože Konečnik, valjarna — pri poravnavanju gredic na odlagalnem mestu se je opek po hrbtni strani desne roke.

Slavko Rus, valjarna — pri odstranjevanju ležajnih blazinic ga

Vase pogreznjena starost

je sodelavec, s katerim sta opravljala to delo, nenamerno udaril z železnim vzvodom po levem očesu.

Alojz Svetina — jeklolivarna — pri litju mask mu je tekoče jeklo brizgnilo za rokavico ter ga opeklo po desni roki.

Ludvik Lakovšek, jeklovlek — pri snemanju palice s šaržirne naprave brusilnega stroja se mu je ta skotalila na desno roko ter mu poškodovala kazalec.

Eiup Hasani, jeklolivarna — pri zapenjanju ulitka s pomočjo žerjavnih klešč se mu je ta skotalil na desno roko ter mu poškodoval tretji prst.

Slavko Hribernik, jeklarna — pri izvlečenju hladilnikov pri 25-tonski elektro obločni peči ga je para opekla po obrazu.

Štefan Vidovič, jeklarna — pri odpenjanju obroča na elektroodah si je poškodoval palec desne roke.

Ludvik Rakovnik, valjarna — pri rezanju gredic je padel valj iz svojega ležišča, pri čemer mu je gredica poškodovala kazalec desne roke.

Jernej Uršej, kovačnica — pri vžiganju BPZ je nastala manjša eksplozija, pri čemer ga je plamen oplazil po obrazu in levi roki.

Marjan Stočko, valjarna — pri adjustiranju gredic se mu je ta skotalila na levo roko ter mu poškodovala prst.

IZREKI

Zenske pri športu tečejo počasneje od moških samo zato, ker želijo, da jih dalj časa gledamo.
Alberto Sordi

Če bi šport črtali iz časopisov, bi ostala samo poročila z bojišč.
Peter Turrini

Med športnimi ribiči je zelo malo žensk, ker ženske lovijo povski, samo v vodi ne.

Flirt je kakor film: razvija se samo v mraku.

Rossano Brazzi

Ajdove kope

REKREACIJA IN ŠPORT

PRVENSTVO SLOVENSkih ŽELEZARN

Nogomet, odbojka, streljanje, plavanje in šah

V letošnjem letu so športne igre Slovenskih železarn razdeljene v tri obdobja: februarja se je osem članic slovenskih železarn pomerilo na Jesenicah v zimskih panogah (veleslalom, smučarski tek in sankanje). Junija je bilo v Storah in Celju spomladansko prvenstvo v košarki, atletiki, namiznem tenisu, kegljanju, ribolovu in balinanju.

17. septembra 1977 bo na Ravnanah jesenski del prvenstva Slovenskih železarn, na katerem se bodo športniki pomerili v petih panogah: nogomet, odbojka, plavanje, streljanje in šah. Vsa tekmovanja bodo v parku telesne kulture na Ravnah.

Za tekmovanje v nogometu se je prijavilo šest ekip, ki bodo tekmovali v dveh skupinah. V prvi skupini, ki bo tekmovala na novem igrišču, se bodo pomerile železarna Jesenice, Žična iz Celja in železarna Ravne. Na starem igrišču bodo tekmovali železarji iz Stor, Plamen iz Kroke in Veriga iz Lesc. Predtekmovanja bodo dopoldne. Finalna tekma zmagovalcev skupin pa ob 14. uri.

Tudi v odbojki bo tekmovalo šest ekip iz istih delovnih organizacij kot pri nogometu. Po zbiranju so bile ekipe razvrščene v dve skupini: železarna Jesenice, Plamen in Veriga bodo v prvi skupini; v drugi pa Žična ter železarni Store in Ravne. Moške ekipe bodo tekmovali v novi dvorani. Pri ženskah, ki bodo tekmovali v DTK, so se prijavile naslednje ekipe: Plamen ter vse tri železarne. V predtekmovanju se bodo pomerile: Železarna Jesenice in Ravne, v drugi tekmi pa Plamen in železarna Store. Zmagovalni ekipi bosta igrali finalno tekmo, premagani pa tolažilno tekmo za tretje mesto.

Za tekmovanje v šahu in streljanju se je prijavilo vseh osem članic — tudi TOVIL in Metalurški inštitut iz Ljubljane.

Pri šahistih bo tekmovanje ekipno po Bergerjevem sistemu vsak z vsakim. Za posamezne

članice bodo tekmovali po štirje šahisti.

Strelci bodo imeli prvenstvo z zračno puško. Ekipe bo štela po štiri tekmovalce. Vsak posameznik bo imel na voljo 5 poizkusnih in 30 tekmovalnih strelcev z razdalje 10 m.

Za prvenstvo v plavanju se je prijavilo pet ekip: Plamen, Veriga in tri železarne. Tekmovanje bo samo za moške, ki bodo razdeljeni v tri starostne skupine: do 30 let, od 30 do 40 let in nad 40 let. Mlajši bodo plavali po 100 m prsno in 100 m prosto (izraz prosto pomeni, da bodo tekmovalci med plavanjem lahko menjali slog plavanja). Za posamezne članice bodo lahko plavali po trije tekmovalci v vsaki disciplini, vendar se bo v konkurenci upošteval le čas najboljšega. Ob zaključku bo tekmovalne štafete v disciplini 4 x 50 m.

Svečana razglasitev rezultatov in podelitev pokalov ter kolajn bo ob 15. uri.

Spored tekmovanja je razviden tudi s plakatov.

S. F.

SLOVENSKI ŽELEZARJI NA KAMNIŠKIH PLANINAH

Temno modri plakati z velikimi belimi črkami:

»Pohod slovenskih železarjev — Kamniško sedlo, Okrešelj, Logarska dolina.« so se pojavili na raznih mestih po naši železarni. Kaj kmalu so se začeli prijavljati iz raznih obratov za ta planisko-rekreacijski pohod, katerega je organizirala delovna skupnost železarne Store.

20. avgusta 1977 ob 4.30 uri zjutraj je bilo že vse pripravljeno za odhod dveh avtobusov z 80 udeleženci pohoda iz naše železarne. Ob določeni uri smo se odpeljali veselih obrazov po dolini Meže, nadalje po Mislinjski dolini in skozi Tuhinj proti Kamniški Bitsri, kjer je bilo naše izhodišče.

Rahlo je pršilo iz megle, ko so nas v Bistrici sprejeli železarji iz Štor. Po krajših napotilih in gru-

piranju udeležencev v skupine smo začeli s pohodom.

Pot nas je sprva vodila po strmi stezi skozi bukove gozdove, po katerih je rahlo šumel dež. Udeležencev pohoda vse to ni motilo, saj so z dobro voljo premagovali zadnje strmine po gozdu, dokler niso prišli na mikavno čistino, odkoder so že bili vidni obrisi Kamniškega sedla in sosednji vrhovi. Začele so se kamnite serpentina-steze, porasle z gosto travo, polne najlepšega alpskega cvetja.

Čim više prihajamo v območje Kamniškega sedla, tem bolj čutimo veter, ki neusmiljeno piha in zavija sem od vzhoda, kot da hoče na silo očistiti pljuča železarjev škodljivega zraka in dima, ki ga vdihavajo vsak dan pri svojem težkem delu.

Toplo zavetišče in prijetno okrepčilo v koči sta bila oddolžitve za prestani napor.

Po krajšem postanku, so se začele zbirati manjše skupine, da bi nadaljevale pohod na Okrešelj.

Od tu dalje je šlo le navzdol, vendar je bila potrebna pazljivost zaradi velikega števila udeležencev, kakor tudi izpostavnosti poti in krušljivega terena. Za marsikoga je bila pot zahtevna in so mnogi uporabljali tudi druge dele telesa, ne samo noge. Dolga kolona železarjev je končno pristala na Okrešlju, kjer so se navduševali nad planisko lepoto, predvsem nad prehojeno potjo. Od Okrešlja mimo izvira Savinje, ob veličastnem slapu Rinke smo pripeli do parkirišča, ker so udeležence pohoda pričakovali avtobusi ter nas odpeljali do prostora pred bivšim planinskim domom, kjer je bilo že vse pripravljeno za pogostitev številne železarske družine. Sledil je kratek pozdrav sindikalnih predstavnikov železarne Store in nagovor generalnega direktorja slovenskih železarn Gregorja Klančnika. Ta se je v imenu vseh udeležencev pohoda zahvalil za odlično izvedeno organizacijo.

Udeleženci pohoda so prejeli spominsko značko kot tudi značko železarne Store. Delovne organizacije oziroma njihovi vodje pa so sprejeli posebne spominske plakete.

Sledil je zabaven program, kjer so železarji ob spremljavi poskočnih viž in pesmi z veselimi besedami sklepali medsebojne prijateljske vezi, obujali spomine ob težkem železarskem delu, kot tudi svoje dogodivščine na pohodu.

Mrak je že legal nad Savinjsko dolino, ko so se železarji poslavljali in se vračali na svoje domove, zadovoljni nad prehojeno potjo in doživetji.

Franc Telcer

FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILA

FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILA

ZNAMKE — REZERVOAR VREDNOSTI

V dnevnem listu »L'Unione Sarda« (sardinska zveza) je Auro Citadini napisal, da ni bolj zanesljivi-

vega načina vlaganja kapitala, ki bi se mu ohranila vrednost, kot vlaganje v znamke. Ekonomist Francesco Forte v svojem »Priročniku politične ekonomije« definira znamko kot rezervoar vrednosti, ker traja v času, ne ustvarja nepriklad, lahko se prekontrolira s pogledom in svojemu lastniku nudi zadovoljstvo raznih vrst.

Ekonomist Carlo Bozon je dejal za znamko, da je vrednostni papir, kateremu cena stalno raste, da je plačljiva po pregledu na katerem koli tržišču sveta in da je kapital lastnega interesa.

Novinar Giuseppe Morani, specialist za ekonomska vprašanja, je ob neki priložnosti označil znamke kot »molekule zlata«.

Ce se je morda kdo bal, da nas bo nagla modernizacija pošte vrgla v brezznamkarski čas in da bo poplava avtomatov, in predvsem pojav registriranih strojev na poštah odvzel filatelistični užitek zbiranja — se je prevaral. Da je res tako, dokazuje neki anonimni statistik iz Švice, ki je dognal, da na svetu kljub temu, da je promet poštinih pošiljk znatno padel zaradi vse večjega neupravičenega zviševanja poštinih tarif, produkcija poštinih znamk znatno narašča.

Za brezznamkarski čas torej ni nevarnosti, zato obstajata predvsem dva razloga:

Prvič znamka ni samo potrdilo o plačanju poštnine, kot je nekdaj bila, pošte vseh dežel pa vse preveč cenijo »sladki denar« filatelilstov, ki neumorno polnijo njihove blagajne, drugič pa se vsako leto pojavljajo novi izdajatelji, ki želijo svoj del filatelističnega »kolača«.

f. u.

KITAJSKA MODROST

Na cvetje in drevje, le vrt je naša last.

Zadovoljevati svoje želje po posesti se pravi gasiti ogenj s slamo.

Bedak se nikoli ne občuduje bolj, kot če naredi neumnost.

Preživeti dan v nemotenem brezdelju se pravi en dan biti nesmrten.

Lenuhi hočejo storiti vse naenkrat.

Kdor se mi prilizuje, je moj sovražnik, kdor me graja, moj učitelj.

Kdor nima prijaznega obraza, naj ne odpre trgovine.

Nobena igla ni koničasta na obeh koncih.

Tudi potovanje tisoč milj daleč se začne s prvim korakom.

Besede, ki zaide na urad, ne izvele več deset volov.

Kdor dobro zasluži, se ne trudi, kdor se trudi, ne zasluži dobro.

Megleni cilji

Gibanje zaposlenih v tovarni od 20. julija do 20. avgusta 1977

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	Obrat	Odkod je prišel
PRIDOBILI SO LASTNOST DELAVCA					
1.	Adam Olga	26. 6. 1959	KV brusilka	obrat pnevmatičnih strojev	iz poklicne šole
2.	Bartulovič Srečko	26. 6. 1959	KV strojni ključavničar	obrat pnevmatičnih strojev	iz poklicne šole
3.	Bricman Srečko	30. 3. 1959	KV strugar	str. grad. vzdrževanje	iz poklicne šole
4.	Britovšek Dušan	20. 5. 1960	KV valjavec o. p.	valjarna	iz šole za specializirane metalurške delavce
5.	Črešnik Milan	21. 5. 1960	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
6.	Divjak Viktor	11. 4. 1959	KV rezkalec	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
7.	Golob Anton	26. 5. 1959	KV orodni ključavničar	rezalno orodje	iz poklicne šole
8.	Dretnik Tomaž	29. 9. 1959	KV strojni ključavničar	str. grad. vzdrževanje	iz poklicne šole
9.	Grabner Slavko	26. 9. 1957	KV orodni ključavničar	TOZD TRO — orodjarna	iz JLA
10.	Herceg Stefan	31. 3. 1959	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
11.	Hribernik Marko	22. 8. 1957	NK delavec	mater. gosp. meh. obd.	iz JLA
12.	Igerc Peter II.	12. 11. 1957	NK delavec	livarna	iz JLA
13.	Ilazi Adem	13. 1. 1957	NK delavec	livarna	iz druge delovne organizacije
14.	Ilić Milica	12. 9. 1944	NK delavka	mater. gosp. meh. obd.	prva zaposlitev
15.	Ivančič Ivan	2. 7. 1957	NK delavec	livarna	iz druge delovne organizacije
16.	Izak Franjo	1. 12. 1958	KV strojni ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
17.	Kacl Bojan	20. 2. 1959	KV strojni ključavničar	obrat pnevmatičnih strojev	iz poklicne šole
18.	Kaker Zvonko	17. 7. 1959	KV strojni ključavničar	str. grad. vzdrževanje	iz poklicne šole
19.	Karničnik Jože	12. 2. 1960	KV žičar	jeklovlek	iz šole za specializirane metalurške delavce
20.	Kokošinec Janez	14. 9. 1961	NK delavec	transport	prva zaposlitev
21.	Kompan Stanislav	24. 4. 1954	SS miličnik	kalilnica	iz druge delovne organizacije
22.	Konečnik Pavel	14. 1. 1957	NK delavec	livarna	iz JLA
23.	Kordež Alojz	27. 5. 1959	KV strojni ključavničar	str. grad. vzdrževanje	iz poklicne šole
24.	Kotnik Andrej II.	8. 2. 1961	KV valjavec o. p.	valjarna	iz šole za specializirane delavce
25.	Kotnik Filip II.	7. 4. 1957	KV žarilec o. p.	valjarna	iz JLA
26.	Kotnik Pavel II.	12. 1. 1961		valjarna	iz šole za specializirane delavce
27.	Kotnik Štefan II.	25. 12. 1955	NK delavec	špedicija	iz druge delovne organizacije
28.	Kraker Branko	29. 7. 1959	KV strojni ključavničar	energetski obrat	iz poklicne šole
29.	Kranjec Sonja	27. 9. 1958	KV tehnični risar	priprava proizvodnje	iz poklicne šole
30.	Krivec Vlado	16. 6. 1958	KV avtomehanic	transport	prva zaposlitev
31.	Kupnik Maksimiljan	7. 1. 1960	KV strojni ključavničar	energetski obrat	iz poklicne šole
32.	Mak Milan	22. 12. 1957	KV strojni ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
33.	Martinc Miran	30. 6. 1959	KV strojni ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
34.	Mežnar Drago	13. 8. 1953	VS dipl. pravnik	DS KSZ	štipendist ŽR
35.	Mihev Valentin	6. 2. 1946	NK delavec	livarna	iz druge delovne organizacije
36.	Miler Franc	13. 8. 1958	KV strojni ključavničar	str. grad. vzdrževanje	iz poklicne šole
37.	Nevmajster Marija	26. 1. 1958	KV brusilec	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
38.	Novak Bojan	13. 4. 1960	KV žičar	jeklovlek	iz šole za specializirane metalurške delavce
39.	Novak Franc	18. 6. 1958	NK delavec	mini livarna	iz druge delovne organizacije
40.	Oder Zalika	5. 7. 1958	KV strugarka	str. grad. vzdrževanje	iz poklicne šole
41.	Pogorevčnik Ivica	13. 7. 1958	KV rezkalka	obrat industrijskih nožev	iz poklicne šole
42.	Pogorevčnik Jožica	12. 2. 1960	KV brusilka	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
43.	Pongrac Anton	24. 5. 1941	NK delavec	mini livarna	iz druge delovne organizacije
44.	Proje Bojan	30. 7. 1959	KV strojni ključavničar	str. grad. vzdrževanje	iz poklicne šole
45.	Pustoslemšek Darja	18. 10. 1957	KV brusilka	TOZD rez. or. — brusilnica	iz poklicne šole
46.	Račnik Janez	11. 7. 1946	PK žerjavovodja	valjarna	iz druge delovne organizacije
47.	Radušnik Anton	3. 1. 1919	SS met. delov.	valjarna	za določen čas
48.	Rebernik Ferdo II.	23. 5. 1956	NK delavec	čistilnica	iz druge delovne organizacije
49.	Rebol Branko	27. 12. 1960	NK delavec	kalilnica	prva zaposlitev
50.	Rudl Jože	5. 3. 1960	KV strojni ključavničar	TOZD rezalno orodje	iz poklicne šole
51.	Rudolf Marija	7. 4. 1958	KV strugarka	obrat pnevmatičnih strojev	iz poklicne šole
52.	Senegačnik Franc	13. 10. 1957	KV žarilec o. p.	kalilnica	iz JLA
53.	Senekovič Karel	11. 10. 1951	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
54.	Senica Gregor	18. 4. 1960	KV strojni ključavničar	str. grad. vzdrževanje	iz poklicne šole
55.	Smolar Marko	22. 9. 1959	KV strojni ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
56.	Stropnik Rajko	19. 1. 1946	VSS pravnik	DS KSZ	za določen čas
57.	Studenčnik Drago	17. 2. 1959	KV strojni ključavničar	obrat pnevmatičnih strojev	iz poklicne šole
58.	Seremetaj Ahmet	28. 9. 1958	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
59.	Šimon Ivan	23. 2. 1961	NK delavec	skladiščna služba	iz druge delovne organizacije
60.	Tomaš Stanko	30. 11. 1958	KV strojni ključavničar	energetski obrat	iz poklicne šole
61.	Turičnik Anton	15. 1. 1959	KV strugar	obrat pnevmatskih strojev	iz poklicne šole
62.	Vajs Anton	8. 4. 1957	KV žarilec o. p.	valjarna	iz JLA
63.	Verčko Jože	24. 2. 1957	SS strojni tehnik	DS KSZ	iz tehniške šole
64.	Vocovnik Ivan III.	20. 6. 1947	NK delavec	mini livarna	iz druge delovne organizacije
65.	Vrabčič Kristina	5. 3. 1958	KV rezkalka	obrat industrijskih nožev	iz poklicne šole
66.	Vučko Dušan	11. 5. 1957	KV strojni ključavničar	obrat strojev in delov	iz JLA
67.	Zagernik Milan	18. 8. 1957	NK delavec	čistilnica	iz JLA
68.	Založnik Bojana	28. 2. 1960	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
69.	Žagar Ana	9. 8. 1959	KV brusilka	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
70.	Živković Tomislav	18. 8. 1951	NK delavec	čistilnica	iz druge delovne organizacije

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	Obrat	Kam je odšel
IZGUBILI SO LASTNOST DELAVCA					
1.	Burja Ivan	8. 7. 1956	NK delavec	valjarna	dana odpoved
2.	Cesar Pavel	3. 1. 1922	VK električar	el. obrat jaki tok	starostna upokojitev
3.	Delalut Jože	16. 11. 1921	NŠ	DS KSZ	umrl
4.	Gerold Marko	17. 3. 1958	NK delavec	jeklarna	samovoljna zapustitev dela
5.	Kamnik Vinko	28. 3. 1956	NK delavec	priprava proizvodnje	dana odpoved
6.	Kotnik Ivan XI.	28. 5. 1945	NK delavec	valjarna	umrl
7.	Kovačič Jože	3. 1. 1958	KV kovač o. p.	kovačnica	v JLA

8. Mačič Fricca	19. 11. 1936	NSS	obratno računovodstvo	umrla
9. Močilnik Alojz	1. 10. 1958	NK delavec	rezalno orodje	v JLA
10. Mori Stanislav II.	23. 10. 1949	PK varilec	čistilnica	dana odpoved
11. Mrak Jernej	23. 8. 1957	NK delavec	mater. gosp. meh. obd.	v JLA
12. Novak Dragotin	14. 10. 1953	NK delavec	čistilnica	dana odpoved
13. Ortan Nada	10. 4. 1954	SS ekonomski tehnik	DS KSZ	dana odpoved
14. Pandev Adrijan	14. 11. 1957	NK delavec	elektro obrat jaki tok	samovoljna zapustitev dela
15. Paradiž Mirko	13. 2. 1952	VS dipl. inž. strojništva	služ. za raz. meh. obd.	dana odpoved
16. Pečnik Dragica	25. 3. 1954	KV rezkalka	obrat industrijskih nožev	dana odpoved
17. Petrič Vlado II.	3. 6. 1955	SS strojni tehnik	priprava proizvodnje	v JLA
18. Pirnat Marjan	1. 8. 1954	PK livar	kontrola kakovosti	v JLA
19. Radušnik Anton	3. 1. 1919	SS met. delov.	valjarna	starostna upokojitev
20. Robin Antonija	16. 1. 1922	NK delavka	komunalni oddelek	starostna upokojitev
21. Rožej Mirko	24. 12. 1953	SS gimnazija	počitniški dom ZR	samovoljna zapustitev dela
22. Stanta Branko	24. 12. 1950	SS strojni tehnik	prip. dela str. gradb. vzdrž.	dana odpoved
23. Sušec Marjan	21. 7. 1957	KV strugar	obrat strojev in delov	dana odpoved
24. Škafar Milan	21. 2. 1958	KV valjavec o. p.	valjarna	v JLA
25. Tomaž Stanko	30. 11. 1958	KV strojni ključavničar	energetski obrat	v JLA
26. Valentar Bernard	6. 8. 1926	KV valjavec	valjarna	starostna upokojitev
27. Vrhovnik Vilko	26. 10. 1936	SS ekonomski tehnik	oddelek za ekonomske	dana odpoved
			analize meh. obdelave	
28. Vukovič Stanko	15. 4. 1956	NK delavec	vzmetarna	v JLA

IZOBRAZBA — KVALIFIKACIJA

Pridobili lastnost delavca	Izgubili lastnost delavca
1 — VŠ dipl. pravnik	1 — VŠ dipl. inž. strojništva
1 — VSS pravnik	2 — SS ekonomska tehnika
1 — SS met. delovodja	2 — SS strojna tehnika
1 — SS strojni tehnik	1 — SS met. delovodja
1 — SS miličnik — kadet	1 — VK električar
18 — KV stroj. ključavničarjev	1 — SS gimnazija
7 — KV strugarjev	1 — KV strojni ključavničar
5 — KV brusilcev	1 — KV strugar
3 — KV rezkalci	1 — KV valjavec
2 — KV orodna ključavničarja	1 — KV rezkalec
1 — KV avtomehanic	1 — KV kovač o. p.
1 — KV tehniški risar	1 — KV valjavec o. p.
2 — KV valjavca o. p.	1 — PK livar
2 — KV žičarja o. p.	1 — PK varilec
3 — KV žarilci o. p.	1 — NSS
1 — PK žerjavovodja	1 — NS
20 — NK delavcev	10 — NK delavcev

IVAN KOTNIK

Dragi Ivan, presunila nas je žalostna vest, da se je tvoje mlado življenje tragično izteklo. Ko smo se razšli konec šihata, niti slutili nismo, da se zadnjikrat vidimo.

Bil si žrtev narave, katero si resnično ljubil.

Večkrat si užival sam v njenih lepotah. Rad si hodil v gozdove, hribe in kot je narava molčeča, se je ravno zato ujemala s tvojo zaprtostjo in tihim značajem. Resnično sta si bila sorodna. Najbrž nisi nikoli slutil, da bi ti ravno tisto, kar ljubiš, lahko vzelo življenje. Ko si hotel svoja prosta dneva preživeti ob morju in soncu, je usoda nanesla, da ravno ob zgodnjih jutranjih urah, ko se narava prebujala, uniči mlado življenje.

Rodil si se 28. maja 1945 v Podgorju. Se kot otrok si moral zapustiti dom in pričel služiti pri kmetih. Doraščal si v iskanju mirnega in urejenega doma, katerega si si goreče želel, vendar prave steze do njega nisi našel. V tem iskanju si večkrat menjal zaposlitve, dokler nisi prišel med železarje v valjarno 1969. leta. Med njimi si našel dobre tovariše. Težko življenje samorastnika te je naredilo tihega in vase zaprtega, kljub temu si bil dober tovariš in delavec.

Ivan, tvoje življenje se je končalo, vendar se bo nadaljevalo v tvojem sinu, katerega si zelo ljubil. Upamo, da bo njegova življenjska pot lažja in srečnejša kot tvoja.

Dragi Ivan, pogrešali te bomo. Vrzel, ki je nastala s tvojo smrtjo, nas bo spominjala na tebe. Hvala ti za vse! Naj ti bo lahka domača gruda!

V imenu OOS TOZD — valjarne in vseh sodelavcev izrekamo sinu, mami ter drugim sorodnikom iskreno sožalje.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta in deda Anžeja Franca se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala gasilcem za pozornost in govor, hvala tudi godbi na pihala in g. župniku.

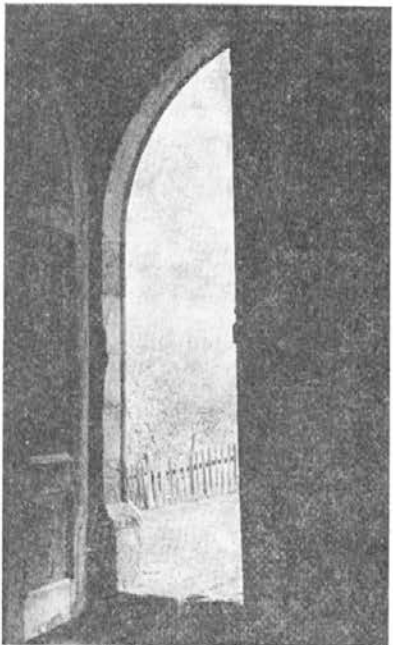
Zalujoči hčerka Urška, družini Hecl in Golob.

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi naše ljubljene mamice, hčerke in sestre Fricke Mačič se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, sostanovalcem, kegljavkam ter znancem za darovane vence in šopke, vsem, ki ste jo spremljali v tolikšnem številu na njeni zadnji poti. Hvala pevskeemu zboru VRES, godbi za žalostinke in govornikom za ganljive poslovilne besede.

Zalujoči vsi njeni

Fotografije za to številko so prispevali: F. Kamnik, F. Povsod, F. Rotar, Maruša Ugovšek, kadravska služba in informacijska služba.

Na svetlo

NAŠI UPOKOJENCI

Bernard Valentar, roj. 6. avgusta 1926, zaposlen v železarni Ravne od 5. maja 1941 dalje s presledkom v valjarni kot predvaljavec. Star. upok. 15. julija 1977

Antonija Robin, roj. 16. januarja 1922, zaposlena v železarni Ravne od 8. aprila 1958 dalje, nazadnje v komunalnem oddelku kot čistilka. Star. upok. 31. julija 1977

Pavel Cesar, roj. 3. januarja 1922, zaposlen v železarni od 9. novembra 1949 dalje, nazadnje kot vodja elektro vzdrževanja valjarne in kovačnice. Star. upok. 31. julija 1977

Anton Radušnik, roj. 3. januarja 1919, zaposlen v železarni Ravne od 6. aprila 1936 s presledkom v obratu valjarne, nazadnje kot vodja srednje in lahke proge. Star. upok. 31. julija 1977

Vračanje h gori

Čelna svetilka svedrasto luknja v temo, ki se za teboj spet zlepi, te poriva naprej in ji ne uideš. Plazi se po hrbtu, po nogah, po laseh, da dvigaš noge, kot bi ne bile tvoje, ker se premikajo na ukaz noči. Rad bi si oddahnil, pa ne smeš, ker veš, da bo svetilka odpovedala že davno prej, preden prisopeš do tistih svetlih oči, ki so podnevi čisto navadna okna, ki se jih nihče posebej ne razveseli, zdaj pa bi zavriskal, če bi ti prisvetila naproti za naslednjim klancem. Tiho kolneš vase, ko vmes ropotaš dalje glasno in trdo, kot bi hotel poteptati lasten strah in pogoltniti do neba segajočo votlo črnino.

Korak že sam straši, kot da hodi nekaj za tabo — črno, breznaisto votlo. Tišina se poganja v zadržan krik, se lomí v korak, korak.

Koča.

Kakšen norec, ker si mislil, da bo okoli nje vse žarelo od svetlobe ne pa, da bo tudi tu temno, kakor je, saj so tudi tako visoko ljudje podvrženi redu. To pa pomeni: ob določeni uri vsi spat! Pa vseeno čutiš tajanje strahu, ki odteka svinčeno težak v noge, da nočejo več ubogati.

Nasloniš se na topel les in strmiš predse, kot bi hotel pogledati, če je postelja že odgrnjena, naposled pa te mrzaz neprijetno potrese, ker njemu pač ni mar ne postelje ne tebe.

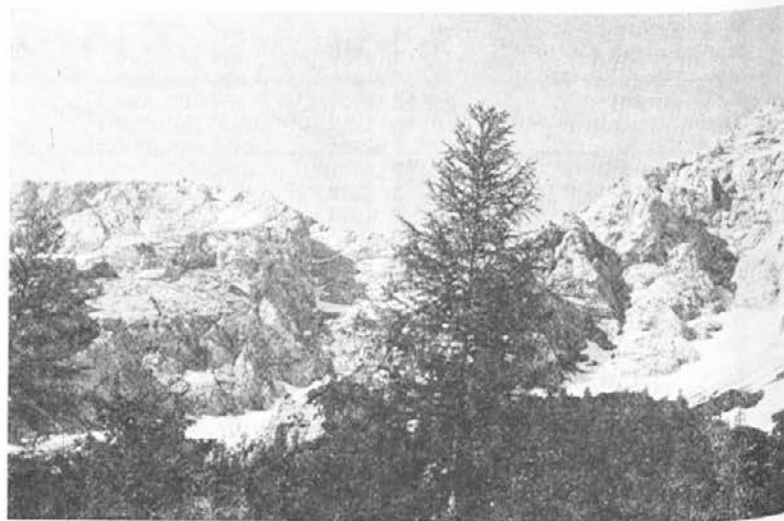
Navlečeš vetrovko nase, zlezeš v vrečo, se položiš na ozko klopasto ležišče. Trdo ko kamen bo do jutra, a kje je še to! Veter

buta vate z ledeno govorico, da mu pojdi s poti, ti pa molčiš, še premakneš se ne. Naoknice mačkasto cvilijo, trepetajoče prošnje dreves se zlivajo v tenko črno tuljenje, ki preglasi šumenje vode nekje pod tabo in ne veš več, kdo je na boljšem — ti, ki molčiš, ali vse ono, kar tuli.

Na obroke dremaš temo, ves čas pa čutiš, kako te zebejo kosti. Misli oledenijo v sovražnost, v nerazodno privošljivost prebadanja tolstih trebušov s tem koničastim mrazom. Z vojaško strogostjo bi naredil vrsto iz tistih tečnih babnic, ki zjutraj kar ne morejo dočakati pogretega mleka, fine damice, ki besnijo nad siromašnostjo planinskih domov, ker si ne morejo oprati svojih ljubih nožic v dišeči kopeli, in še vse tiste pijane smrduhe, smrčče zgoraj na skupnem ležišču družno z onimi, ki bi radi iz gore naredili lift in potem — potem bi gledal, kako jim mrzaz slači pamet do črvive prosojnosti in vmes bi poslušal ozeble prošnje, pomešane z neizprosnim odgovorom gore, da ta ni kupljiva, tudi ničesar ne prodaja, še najmanj toploto.

Polagoma pa ti misli zamrznejo, kot bi se bale kazni, da bi zaradi njih sonce vstalo bolj pozno, kot je prav, in si zato obljubiš, da ne boš nikoli več preklinjal vročine, pa da boš spoštoval svojo posteljo. In ko te pobožne prisege zadržetajo s tabo vred kot napol ubita žival, samo še čakaš, da do kraja zamrzneš ali po čarovniji oživiš.

Čudež se ti zazdi bleščava v re-

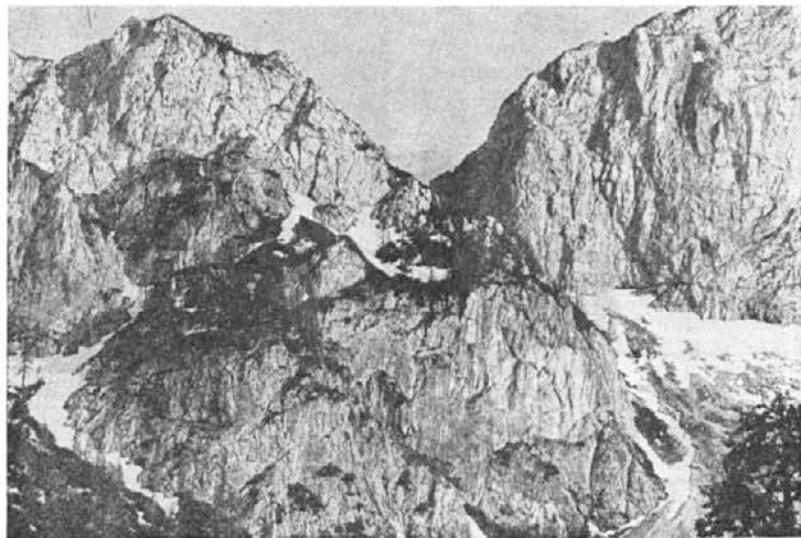

Tam, kjer visoke so planine...

zinah med vrhovi, in ko se zaveš, da jo občutiš neizpovedljivo lepo, tudi veš, da si živ — še vedno ali na novo? Zlezeš iz vreče in žolčasto odhodiš nekaj metrov, se opreš na plot in si zaželiš vročega čaja, toplih mehkih rok na mrzlih očeh. Samo to, ničesar več, kajti razpaljena rdečica, ki se sramež-

ljivo dotika grebenov, se preljuje v žgočo sončnost, da ta počasi seže k tebi, čeprav še dolgo ne ogreje, toplo pa je le, in pomisliš, da imaš goro še zmeraj enako rad in veš, da se boš vračal k njej zaradi nje, pa zato, da znaš ceniti tisto, k čemur se vračaš.

Z. Strgar

Stopi in oprimki

Raduha